27 ՀՈՒՆԻՍ 1995, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 119 (873)

Ազգ
Azg
armenian daily

11.

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Խորհրդակցություն Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունում

[Հ]ունիսի 25-ին ՀՌԱԿ Հանրապետական [վ]արչությունում տեղի ունեցավ կու[ս]ակցության համամասնական ցուցա[կ]ով ներկայացված ԱԺ Ազգային ժողո[վ]ի թեկնածուների խորհրդակցությու[նը]: ...ժողովի ընթացքում քննարկվեցին ԱԺ Ազգային ժողովի ընտրությունների նախապատրաստման քարոզչական եւ կազմակերպչական աշխատանքների ընթացքը: Նշվեցին օրենսդրության խախտումների մասին բազմաթիվ ընտրատարածքներում, որոշվեց դրանց եւ հետագա խախտումներն ամփոփել հատուկ արձանագրությամբ:

Խորհրդակցությունը վարում էր Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

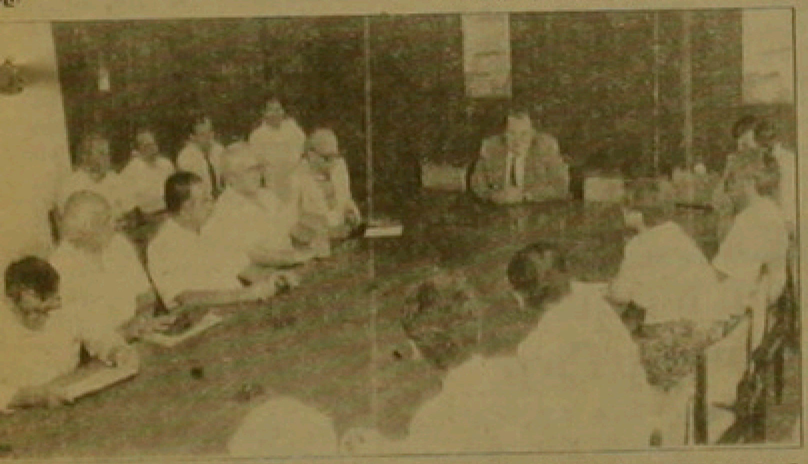

Հայ-իրանա-թուրքմենական բանակցություններ Աշգաբաթում

Առեւտրի, տրանսպորտի եւ էներգետիկայի ոլորտներում համագործակցության հարցերին է նվիրված Թուրքմենստանի, Իրանի եւ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարների հունիսի 26-ի Աշգաբաթում բացված հանդիպումը: Ինչպես Աշգաբաթից հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, հանդիպման մասնակիցներին ողջունել է Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրատ Նիյազովը: Նա բարձր գնահատական է տվել առաջիկա բանակցություններին, ընդգծելով, որ եռակողմ համագործակցությունը մեծ հնարավորություններ է բացում առեւտրատնտեսական երկարաժամկետ ստրատեգիական կապերի զարգացման համար, որոնք միաժամանակ շահավետ են առանձին վերցրած յուրաքանչյուր պետության եւ ամբողջ տարածաշրջանի համար:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Արկադի Ղուկասյանը դրականորեն գնահատեց Հելսինկյան հանդիպումը

Հունիսի 26-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի մամուլի ասուլիսը, որը նվիրված էր վերջերս Հելսինկիում ավարտված հայ-ադրբեջանական բանակցությունների երրորդ փուլի արդյունքներին: Նա նախեւառաջ հերքեց ադրբեջանական լրատվական միջոցների տարածած այն լուրը, թե բանակցությունները ընթացել են Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հայկական եւ ադրբեջանական համայնքների ներկայացուցիչների միջեւ: Արտգործնախարարը այդ լուրը որակեց որպես բացահայտ ապատեղեկատվություն, քանի որ Լեռնային Ղարաբաղի ադրբեջանական համայնքի ներկայացուցիչը, նրա խոսքով, ընդամենը Ադրբեջանի պատվիրակության անդամ էր եւ ոչ թե բանակցությունների ինքնուրույն մասնակից: «Նույն հաջողությամբ մենք կարող ենք ղարաբաղյան պատվիրակության մեջ ներգրավել ասենք Գետաշենի հայերին, ԼՂՀ ստատուսին կամ հոգեւոր համայնքների ներկայացուցիչներին», ասաց Ղուկասյանը:

«Մենք աշխատում էինք երկու ուղղությամբ: Առաջինը քաղաքական մեծ համաձայնագրի տեքստն էր, իսկ երկրորդը՝ հանգուցային հարցերի առանձին մանրամասների ճշտումները: ԼՂՀ պատվիրակությունն առաջարկեց քննարկել Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգության, կարգավիճակի եւ Հյուսիսային Արցախից եւ Ադրբեջանից տեղահանված հայ գաղթականների հարցերը, իսկ ադրբեջանական կողմը՝ Շուշիի եւ Լաչինի հիմնախնդիրները: Հայաստանի պատվիրակությունը ոչ մի հարց առաջ չքաշեց, բայց ակտիվորեն մասնակցում էր բոլոր հարցերի քննարկմանը:

Ըստ Արկադի Ղուկասյանի, հակամարտող կողմերի դիրքորոշումները հանգուցային հարցերում մնում են անփոփոխ, ուստի առայժմ վաղ է խոսել որեւէ առաջընթացի մասին: «Մենք նախկինի պես գտնում ենք, որ քաղաքական բոլոր հարցերը պետք է լուծվեն ոչ թե առանձին վերցված, այլ ընդհանուր համատեքստում», ասաց արտգործնախարարը:

ԼԻԲԱՆԱՆ

Վաղը Անթիլիասում կընտրվի նոր կաթողիկոս

Գարեգին Ա-ը այսօր կմեկնի Բեյրութ

Վաղը, հունիսի 28-ին Անթիլիասի ս. Գրիգոր Լուսավորչի մայր տաճարում տեղի կունենա Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի ընտրությունը: Աշխարհիկ ու եկեղեցական 182 պատգամավորներ, Ամենայն Հայոց հայրապետ Գարեգին Ա-ի ներկայությամբ կընտրեն Կիլիկիո աթոռի նոր գահակալին, որը փոխելու է Գարեգին Բ (այժմ Ա) կաթողիկոսի Ս. Էջմիածնի գահին բարձրանալով Անթիլիասի թափուր մնացած աթոռին:

Ամենայն Հայոց հայրապետը Բեյրութ կմեկնի այսօր, ոչ միայն ընտրություններին ներկա գտնվելու, այլեւ մասնակցելու նոր կաթողիկոսի օծմանն ու ձեռնադրությանը, որոնք ամենայն հավանականությամբ տեղի կունենան գիշերը, ճանի Բեյրութում շուրջ 40 աստիճան ջերմություն է այս օրերին:

Թվում է, շատ է նաեւ կաթողիկոսական ընտրությունների մրցույթը: Հիմնական հավակնորդներն են Լիբանանի թեմի առաջնորդ Արամ արք. Քեշիշյանը, Բերիո (Հալեպ) թեմի առաջնորդ Սուրեն արք. Գաթարոյանը, կաթողիկոսական տեղապահ Արտավազդ արք. Թրթռյանը, Մ. Նահանգների Արեւելյան անջատյալ թեմի առաջնորդ Մեսրոպ արք. Աշճյանը, Արեւմտյան անջատյալ թեմի առաջնորդ Տաթեւ արք. Սարգսյանը եւ Զարեհ եպս. Ազնավուրյանը: Ըստ հավաստի տեղեկությունների, ՀՅԴաշնակցության նախընտրելին է Արամ արքեպիսկոպոսը, որպես դաշնակցական ուղղափառ գծի հավատարիմ հետեւորդ, սակայն Կիլիկիո կաթողիկոսությունում մտահոգություն է ստեղծում նաեւ նաեւ այն առթիվ, որ պետք չէ խառնվեն նաեւ Հայաստանի իշխանություններին մոտիկ Մեսրոպ Աշճյան արքեպիսկոպոսին ու նրա շրջապատին, որոնք համարվում են Անթիլիասի աթոռի գլխավոր մրցակիցները: Չարժի նման մի ուժ կորցնել, որը կարող է «սահել» դեպի...

Հակառակ այս օրերին մամուլում եւ հրապարակային ելույթներում թեկնածուներից ոմանց եւ մանավանդ Արամ արք. Քեշիշյանի միասնականության կոչերին ու հավաստիացումներին, մեզ հասած տեղյակներով, խիստ դժգոհություն է տիրում Անթիլիասի ներքակայության տակ գտնվող 9 թեմերի ոչ դաշնակցական շրջանակներում: Վերջիններս բողոքում են, որ պատգամավորների ընտրությունները անց են կացվել «ավանդական» ձեւով՝ ոչ հրապարակային, որի արդյունքում գործնականում ընտրվել են միայն դաշնակցական եւ համակիր անձինք: Նման մթնոլորտում, հարց են տալիս դիտորդները, ի՞նչ կարող է անել Գարեգին Ա-ն, որն ունի նախագահ Տեր-Պետրոսյանի հանձնարարությունը իրականացնելու պատասխանատվություն: Այս պայմաններում, որպես հնարավոր արդյունքներից մեկը, ոմանք գտնում են, որ ՀՀ նախագահի խնդրանքով հարցին կարող են միջամտել սիրիական իշխանությունները, որոնք ամենից ազդու ներկայությունն ունեն Լիբանանում:

Ինչպես ասում են՝ կապրենք, կտեսնենք:

Արյունալի մարտեր Սարաեւոյում

ՍԱՐԱԵՎՈ, 26 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Անցնող շաբաթվա իսլամական ուժերի սանձազերծած հարձակումը, ըստ ամենայնի, անցավ ապարդյուն, թեեւ ըստ որոշ տեղյակների, նրանց հաջողվել է գրավել Սարաեւոյին հարող բլուրներից մեկը, սերբերի շրջափակումը կտրելու նպատակով: Շաբաթ գիշերվանից մինչեւ երկուշաբթի սերբերը սաստկացրին իրենց հակահարձակողականը եւ, ինչպես միշտ, վայրագ դաժանությամբ եւ սնայպերների կրակի տակ տանջեց Սարաեւոյի բնակչությանը, որի շարքերից սպանվեցին 9 եւ վիրավորվեցին 30 հոգի, մեծ մասը բոլորովին անմեղ երեխաներ:

Հաիթիում կոպիտ խախտումներ

ՊՈՐՏՕ ՊՐԵՆՍ, 26 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Հաիթիի բազմաթիվ ընտրողների կիրակի օրը հնարավորություն չտրվեց քվեարկելու: Վերջին հինգ տարում առաջին ազատ խորհրդարանական եւ տեղական ընտրություններում, հարյուր հազարավոր քվեարկողներ իրենց առաջ փակ գտան ընտրական տեղամասերը: Առայժմ հայտնի չէ, թե անկանոնության պատճառը ընտրական մեքենայություննե՞ր են, թե ուրիշ բան, եւ արդյոք դրանք պատճառ կդառնան Մ. Նահանգների կողմից վերահսկվող ընտրությունները չեղյալ համարելու: Հիշեցնենք, որ հաիթցիները ընտրելու էին խորհրդարանի 101 պատգամավորներ եւ տեղական ինքնակառավարման 2000 պաշտոնյաներ:

Նաբլուսում բախումներ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 26 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Արեւմտյան ափի գրավյալ տարածքի քաղաքներից Նաբլուսում, որը հայտնի է համակրանքով իր արաբ ազգաբնակչությամբ, իսրայելցի զինվորները հրազենով սպանեցին երկու եւ վիրավորեցին 50 պաղեստինցի ցուցարարների: Կրակոցները հաջորդեցին զորքի վրա արձակված քարկոծումից հետո: Ցուցարարները պահանջում էին կալանավոր պաղեստինցիների ազատարձակումը:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բողոքարկում են մրցակիցները

ԿԸՀ-ի անդամների զգացականությունը՝ թեկնածուների մերժման նախապայման

ՍՈՍԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հունիսի 26-ին քննարկվող պատգամավորության մերժված թեկնածուների ցուցակը հետաքրքրական էր նրանով, որ բողոքներ ներկայացրել էին «Հանրապետություն» միավորման կողմից այդ ընտրատարածքներում առաջադրված պատգամավորության թեկնածուների փոխարեն անձինք: Երբ թիվ 86 ընտրատարածքում դա չէր բավական, պատգամավորության երեք թեկնածուների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկանքում նշված էր ըստ թիվ 86-ում առաջադրված պատգամավորության թեկնածու Գագիկ Ներսիսյանի փոխված անձանց եւ այլոց ներկայացրած գանգատի... մինչ 39-ում նշված չէր գրանցված չորս թեկնածուների մերժման շարժառիթը: Սակայն ինչպես քննարկման ժամանակ հայտարարվեց 39 ընտրատարածքի բողոքարկման հարցերով զբաղվող ԿԸՀ-ի անդամ Ռոբերտ Մաթեւոսյանը, թեկնածուների գրանցումը բեկանելու պատճառը նույնն էր եղել է նույն ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածուներից մեկի փոխարեն ստորագրությունների համախմբման «Հանրապետություն» միավորման կողմից առաջադրված Մնացակ Գարրիկյանի փոխված անձանց կողմից ստորագրված թերթեր: Ըստ Ռ. Մաթեւոսյանի, բողոք դիմում մի սկզբունքային շրջանում ներառվել է, իսկ հետո բավական է ստացվել: Ինչեւէ, մեզ հայտնի է, որ այդ ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածուներից 7-ի գրանցումը չեղյալ է հայտարարվել, ԿԸՀ-ն երկրորդ քննարկման է ենթարկել նրանցից 4-ի դատարանների... եւ դրանց վերաբերյալ ներկայացրել ուղղման նախագիծ: Ստուգումները կատարել էին ԿԸՀ անդամներ Գոհար Խաչատրյանը եւ Ռոբերտ Մաթեւոսյանը: Քննարկման դրված չորս անձանց դատական գործերի ստուգման արդյունքների մասին նրանք տարբեր կարծիքներ ունեին: Ռ. Մաթեւոսյանն այն մեկնաբանեց հետեւյալ կերպ՝ խնդիր առանձին-առանձին են կատարել ստուգումները, որովհետեւ միասին լինելու դեպքում գանձապետի կեղծիքները չէին հաստատվում:

Մեզ հայտնի տվյալներով, այս ընտրատարածքում հիմնական մրցակիցներ են համարվում սոցիոլոգիայի պրոֆեսոր Լյուդմիլա Հարությունյանն ու Մանուկ Մանուկյանը: ԿԸՀ-ն Մանուկ Մանուկյանի հետ միասին մերժեց նաեւ երեք թեկնածուի: Մրցույթը լարեց Լյուդմիլա Հարությունյանի ստորագրաթերթիկների ստուգման արդյունքները հրապարակելու ժամանակ: Գ. Խաչատրյանի ներկայացրած որոշման նախագծում 54 կեղծ ու անվավեր համարվող ստորագրությունները բոլորն էլ էին անփոփոխ եւ առաջարկվել էր մերժել գրանցումը: Սակայն մինչեւ այդ մասին տեղեկացնելը, ԿԸՀ-ի նախագահի տեղակալ Կ. Ջհանգիրյանը առաջարկեց գրանցել տիկին Հարությունյանին, հիմք ընդունելով միայն ԿԸՀ-ի անդամների կողմից կատարված ստուգման արդյունքները, մերժելով այլոց ԿԸՀ-ին ներկայացրած 19 տեղեկանքները: Թվում էր, տիկին Հարությունյանի չգրանցելը կասկածից վեր է, սակայն քննարկության ընթացքում Ռ. Մաթեւոսյանն անսպասելի լիարեն ԿԸՀ-ի մեկ այլ անդամից պահանջեց ներողություն խնդրել իրեն կասկածի տակ դնելու համար:

Տես էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հայ-գերմանական համագործակցությունը շարունակական բնույթ է կրելու

Հունիսի 26-ին ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունում տեղի ունեցավ հայ-գերմանական գիտաժողով, որը նվիրված էր Հայաստանի եւ Գերմանիայի միջեւ տնտեսական համագործակցության զարգացման խնդիրներին: Գիտաժողովի արդյունքները լուսաբանելու նպատակով էկոնոմիկայի նախարարությունը գերմանական պատվիրակության ներկայացուցիչների հետ համատեղ հրավիրել էր մամուլի ասուլիս:

Գերմանիայի էկոնոմիկայի հանրապետական նախարարության ներկայացուցիչ, գերմանական պատվիրակության ղեկավար, դոկտոր Ռայնե Լուկասը լրագրողներին հայտնեց, որ պատվիրակության այցը եւ գիտաժողովի անցկացումը ինչ-որ չափով պայմանավորված էր Գերմանիայի տնտեսական համագործակցության դաշնային նախարար Շպրանգերի հետ մեկ ամիս առաջ Հայաստանում կազմված տնտեսական համագործակցության ծրագրով: Այնուհետեւ նա ավելացրեց, որ իրենց այցելությունը բարեպատեհ պահի է տեղի ունեցել, քանի որ Հայաստանում այսօր արդեն կայունացել է ազգային տարադրամը եւ նկատվել տնտեսության որոշակի աճ:

Գերմանիայի արտաքին էկոնոմիկայի խորհրդատվության ընկերության տնօրեն Քրիստիան Լինդենաուն տեղեկացրեց, որ գերմանական պատվիրակության ներկայացուցիչները հունիսի 25-ին այցելել են Երեւանի պահածոների գործարան եւ «Սաղֆիր» արտադրական ձեռնարկություն, որտեղից ստացված տպավորությունները հանգեցրել են այն եզրակացության, որ հայ ձեռնարկատերերը ձգտում ունեն արտասահմանյան գործընկերների աջակցությամբ արտահանել իրենց արտադրանքը եվրոպական տարբեր երկրներ եւ այդ առումով կարեւոր են համարում հայ-գերմանական ներկա շփումները: Այնուհետեւ ՀՀ էկոնոմիկայի փոխնախարար Արմեն Դարբինյանը նշեց, որ հանրապետությունում իրականացվող տնտեսական բարեփոխումների ծրագիրը հույս է ներշնչում արտասահմանյան արդյունաբերողների կողմից մասնավոր բիզնեսի բնագավառում ներդրումներ կատարելու համար:

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության օտարերկրյա ներդրումների բաժնի պետ Արամ Տարախչյանն ասաց, որ գերմանական պատվիրակության այցը միջպետական հարաբերությունների զարգացմանը զուգահեռ գործնական միջոցառումներ է նախատեսում համագործակցելու նաեւ ձեռնարկատերերի մակարդակով: Հայ ձեռնարկատերերից պահանջվում է մշակել համագործակցության կոնկրետ ծրագրեր, ինչը հնարավորություն կընձեռի անցնել գործնական բանակցությունների: Տարախչյանն ավելացրեց, որ էկոնոմիկայի նախարարությունը կշարունակի ապահովել կապերը գերմանական ընկերությունների եւ հայկական ձեռնարկությունների միջեւ, շարունակաբար առաջարկելով նորանոր ծրագրեր:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բողոքարկում են մրցակիցները

ԿԸՀ-ի անդամների զգացականությունը՝ թեկնածուների մերժման նախապայման

Սկիզբը էջ 1

Ընչեցին փոխադարձ վիրավորանքներ, որին շատերը կարծես անհամբերությամբ էին սպասում: Պարոն Զհանգիրյանը նեղացածի կեցվածքով հայտնեց, որ հանում է իր առաջարկությունը: Լ. Հարությունյանին գրանցելու օգտին քվեարկեցին 10-ը, ձեռնպահ էին 10-ը, իսկ կարճ ընթացքով գրանցման հակված Գ. Խաչատրյանն արդեն դեմ է քվեարկում:

Թիվ 86, 48 եւ 126 ընտրատարածքների դիմումների քննարկման ժամանակ եւս մի կարեւոր, միաժամանակ նաեւ անհանգստացնող երեւույթ ի հայտ եկավ՝ փախստականների եւ ժամանակավոր գրանցում ունեցողների հարցը: Նախագահական ընտրությունների ժամանակ նրանց քվեարկությունը օրինական է համարվել, բանակ զորակոչվելը պարտադիր է, իսկ պատգամավորության թեկնածուների օգտին ստորագրելը անօրինական է համարվում: Չկարգավորված այս նորմը կարծում ենք դեռեւս շատ բողոքների ու վեճերի նյութ կդառնա, իսկ մինչ այդ՝ ԿԸՀ-ն անօրինական համարելով նրանց մասնակցությունը ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրություններին, մերժում է թեկնածուներից մի քանիսի գրանցումը:

Հիշեցնենք, որ ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրություններին մնացել է 8 օր, իսկ ԿԸՀ-ն դեռեւս չի ավարտել թեկնածուների կողմից ներկայացված բողոք-զանգատների քննարկումը: ■

Ջերմուկում հիմնական պայքարը երկու գործկոմների նախագահների են

Ջերմուկի թիվ 143 ընտրատարածքում հիմնական նախընտրական պայքարն ընթանում է գործադիր խորհուրդների երկու նախագահների միջեւ, որոնցից մեկը Ջերմուկի քաղխորհրդի նախագահ Պանդուխտ Մանուկյանն է («Հանրապետություն» միավորում), մյուսը՝ Վայքի շրջխորհրդի նախագահ Արշո Թովմասյանը (անկուսակցական): Ընտրատարածքում, որի մեջ ընդգրկված են Վայքի շրջանի մեծ մասը եւ Սիսիանի շրջանի 9 գյուղերը, առաջադրված է նաեւ ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Ֆերդինանդ Ղազարյանը: Թիվ 143 ընտրատարածքում գրանցված են ընդհանուր թվով 11 պատգամավորության թեկնածուներ, որոնցից 4-ը անկուսակցական են, մյուսները ներկայացնում են «Հանրապետություն» բլոկը, ԱԺՄ-ն, ԱԻՄ-ը, ՀԿԿ-ն:

ՆՏ

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Երկրապահ կամավորների միության «հանրահավաքի» մասին

Կամ ինչպես է զրպարտություն տարածվում «Լրաբերի» միջոցով

Սույն թվականի հունիսի 22-ին հեռուստատեսային «Լրաբեր» ծրագրով հաղորդվեց, թե նախորդ օրը երկրապահ կամավորների միության հանրահավաքը խանգարվել է ընդդիմության ներկայացուցիչների կողմից: Այդ օրը ես, ժ. 18-ից գտնվելով Ազատության հրապարակում, ականատես եղա կատարվող անցուդարձին եւ պատասխանատվությամբ հայտարարում եմ, որ պաշտոնական լրատվությամբ հաղորդվածը չի համապատասխանում իրականությանը: Նախ, մինչ «երկրապահների» մուտքը Ազատության հրապարակ, հարթակը զբաղեցված էր ընդդիմության հանրահավաքին եկած ոչ մեծ խումբ մարդկանցով (մեկի ձեռքին էլ եռագույն կար): Այդ «երկրապահ» կոչվածները, որոնց մեծ մասը սպիտակ վերնաշապիկով եւ սեւ փողկապներով էին, ծեծելով շատերին հարթակից իջեցրին: Ես նորից Ազատության հրապարակ վերադարձա ժ. 10-ին: Հարթակում կանգնած էին նույն սպիտակ վերնաշապիկավորները, նրանց կենտրոնում ելույթ էր ունենում մեկը, որը սպառնալիքներ էր ուղղում ընդդիմության ներկայացուցիչներին: Հրապարակում կանգնած մարդկանցից մեկին, երբ դժգոհություն հայտնեց ասված խոսքերի համար, մոտեցան մի քանի երիտասարդներ եւ սկսեցին անողորմ հարվածել: Մոտ կես ժամ հետո (երբ արդեն նախագահի նստավայրի մոտից ցուցարարները շարժվում էին դեպի Ազատության հրապարակ այնտեղ հանրահավաքը շարունակելու) ընդդիմության ներկայացուցիչներից առաջինը հրապարակում հայտնվեց ԱԻՄ-ի ԳԱԶ-24 մակնիշի սպիտակ մեքենան ռադիո սարքավորումներով: Անշուշտ, մեքենայում գտնվողները տեղյակ չէին, որ Ազատության հրապարակը «զավթվել է», եւ նրանք երթից բավականին առաջ անցնելով, ոչ մի վտանգ չակնկալելով, միայնակ հայտնվեցին Ազատության հրապարակում: Այդ ժամանակ մի խումբ «երկրապահներ» հարձակվեցին մեքենայի վրա, ջարդուփշուր արեցին այն, իսկ մեքենայում գտնվողներին էլ սկսեցին գազանաբար ծեծել: Այսպիսով, «Լրաբերով» ելույթ ունեցած երկրապահ ջոկատի երկու ներկայացուցիչների այն հայտարարությունը, թե ընդդիմության ներկայացուցիչները «եկան եւ կռիվ սարքեցին» հրապարակում, զրպարտություն է: Խաղաղ ցուցարարները դեռ նոր էին թեքվել դեպի օպերայի շենք (զայտարարի մոտ), երբ նրանց վրա անսպասելիորեն հարձակվեցին սպիտակ վերնաշապիկավորները: Ես ականատես եղա, թե ինչպես վերջիններս հարվածում են մի ծեր կնոջ: Ցուցարարները, խուսափելով հակահարված տալուց, նրանց ետ քշեցին դեպի հարթակ: Ահա այդ ժամանակ էր, որ, երբ «երկրապահների» եւ ցուցարարների միջեւ առկա էր 30-40 մետրանոց ազատ միջանցք, լսվեցին կրակոցներ եւ բոլորը հստակ կողմնորոշվեցին, որ կրակոցները հարթակից էին «երկրապահներից»:

Հաջորդ սուտն էլ այն էր, որ հայտնվեց, թե իբր կրակոցները 2-3-ն էին, այնինչ դրանք առնվազն 30-ն էին, ինչի մասին կարող են վկայել օպերայի հարակից շենքերի բնակիչները:

ԱՐՍԵՆ ՊԱՊԻԿՅԱՆ,
Խ. Աբովյանի անվ. մանկավարժական ինստիտուտի ֆիզիկական աշխարհագրության ամբիոնի ընթերակա

■ Հունիսի 23-ից Երեւանի Ազատության հրապարակում սկսվել է Համբարձում Գալստյանի սպանության մեջ մեղադրվող բանտարկյալների Միքայել Մանուկյանի, Արսեն Փափազյանի, Արմեն Մանջյանի ծնողների նստացույցը: Նրանք պահանջում են արագացնել հետաքննությունը, մեկուսարանից բանտարկյալներին տեղափոխել բանտախուց, նրանց հանդեպ ցուցաբերել «մարդկային վերաբերմունք»: Նրանք համոզված են, որ իրենց որդիների նկատմամբ գործադրվում են բռնություններ՝ կեղծ ցուցմունքներ կորզելու նպատակով:

ՆՏ

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Աշոտ Բլեյանը ներկայացնում է իր դասագրքերը

Իրավի, դժվար է գրել ՀՀ լուսավորության նախարարության գործունեության մասին. գերատեսչությունը խիստ անձնավորված է, եւ կամա թե ակամա նրա աշխատանքների լուսաբանումը սահմանափակվում է նախարարի պաշտոնակատար Աշոտ Բլեյանի ամեն քայլի մանրակրկիտ քննարկմամբ: Մինչդեռ նախարարության գործունեության հրագործողը սոսկ պարոն Բլեյանը չէ. նրա հետ կամ նրա դեմ, այդուհանդերձ, աշխատում են նաեւ դասագրքերի հեղինակներ, խմբագիրներ, «Շաղիկ», «Նոր դպրոց» եւ «Լույս» հրատարակչությունների աշխատակիցներ, մի խոսքով բոլոր նրանք, ովքեր երեկ Կինոյի տանը մասնակից էին դարձել նոր լույս տեսած դասագրքերի ցուցահանդես-վաճառքին:

Բլեյանը լրագրողների թիրախն է: Ես հակված չեմ քննադատելու նրա անձը, երբ չեմ քննադատելու ՀՀ կառավարությանը: Մեզանում ամեն բան խիստ փոխկապակցված է, եւ ժամանակն է ընդունել, որ լուսավորության փոխնախարարի պաշտոնակատարը ուշ միջնադարի սովորական մի հոգեքննիչ է եւ ոչ մի դեպքում Հռոմի պապ չէ: Հունիսի 26-ի հանդիպման մասին: Ձեւական բնույթի միջոցառում. կրկին մտադրություն չկա ձեւական ընթացքի մեջ մեղադրել որեւէ մեկին: Երբ ազգը չտառապի հայտնի բարդույթներով, ապա ցանկացած հանդիպում ցանկացած պաշտոնյայի հետ կարող է դառնալ հետաքրքիր եւ գործնական:

Այնուամենայնիվ, նման քողի տակ, սխալ կլիներ չնկատել կատարված աշխատանքի առկայությունը: Տասնյակից ավելի դասագրքեր, որոնք

1995-ի սեպտեմբերից դառնալու են ուսումնական ձեռնարկներ, ի դեպ, արժանացել են տարբեր, գերազանցապես բացասական գնահատականների:

Բավականին կաշկանդված է լույսներ: Երբեմն նույնիսկ անհեթեթ՝ այն դեպքում, երբ հանրապետության բնակչության մի մասը պատրաստվում է հուլիսի 5-ին իր «այո» կամ «ոչը» ասել Սահմանադրության նախագծին, պարզվում է, որ «Երեւան» բաժնետիրական պոլիգրաֆիական ձեռնարկությունում արդեն իսկ տպագրվել է ոչ ավել, ոչ պակաս... ՀՀ Սահմանադրությունը:

Այդ մասին իր ելույթում վկայեց հիշյալ ձեռնարկության տնօրենը, ինչով եւ արթնացրեց որոշ ներկաների եւ մասնավորապես նախարարի պաշտոնակատարի նշմարելի գնծությունը: Իսկ միգուցե դա անհեթեթություն չէ: Մեզանում ամեն բան փոխկապակցված է:

Ա. Պ.

ԵՐՔԱՂԽՈՐՀՈՒՐԴ

Վերականգնել էլեկտրամատակարարման գրաֆիկը

Երքաղխորհրդի գործկոմի երեկվա աշխատանքային խորհրդակցությունում, ինչպես հաղորդեցին գործկոմի լրատվական ծառայությունից, հանձնարարություն տրվեց օրվա ընթացքում ներկայացնել էլեկտրամատակարարման գրաֆիկը: Նույնտեղից հանձնարարություն ստացավ նաեւ ջրմուղ-կոյուղի ձեռնարկությունը: ՆԳ վարչությունը եւ հրշեջ ծառայությունը պետք է 2 օրվա ընթացքում ներկայացնեն այն տարածքների ցուցակները, որտեղ կարելի է կազմակերպել հեղուկ գազի վաճառք: Արտաքին լուսավորության ձեռնարկությունից պահանջվեց հանել տրանսպորտ-տրոլեյբուսների հենասյուների վրա փակցված այն գովազդները, որոնց համար թույլտվություն չկա:

Շրջգործկոմներին եւ ՆԳ բաժիններին հանձնարարվեց թույլ չտալ քաղաքի տարածքում կենդանիների արածեցում, ինչպես նաեւ արգելվեց բացօթյա ջրավազաններում կենդանիներ լողացնել: Քաղաքի ճարտարապետը հանձնարարություն ստացավ Հարավ-արեւմտյան, Աջափնյակ եւ Դավթաշեն թաղամասերում տարածքներ նախատեսել հանգստի գոտիների համար:

Յ. Ս.

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 1991-ից
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ՊՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ առաւձեւերը ՊՈՒՆԵԼ ՊԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՎԱՆԱՁՈՐ

Հանդիպում Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչների հետ

Էջմիածնից, Եղեգնաձորից, Հոկտեմբերյանից, Իջեւանից եւ Եղվարդից հետո հունիսի 24-ին Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչները այցելեցին Վանաձոր, որտեղ Հ. Աբելյանի անվան թատրոնում հանդիպում ունեցան քաղաքի հասարակայնության ներկայացուցիչների հետ: ՀՌԱԿ Վանաձորի «Գերասիմ Սիարոնյան» ակումբի ատենապետ Արսեն Հովսեփյանի բացման խոսքից հետո ձայնը տրվեց «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանին, որը ներկայացրեց Ռամկավար ազատական կուսակցության դավանանքն ու գործունեությունը անցնող յոթանասուն տարիների ընթացքում: «Դեռեւս Արմենական կուսակցությունից սկսած, ազգային ազատագրական շարժման կազմակերպման եւ այնուհետեւ ՌԱԿ-ի կազմության ողջ ժամանակահատվածում դրսեւորվել է մի քաղաքական գիծ, որը իր շարունակությունն է գտնում այսօր՝ դա արկածախնդրության մերժումն է», ասաց Հ. Ավետիքյանը: Խոսելով մայր հայրենիքի նկատմամբ կուսակցության որդեգրած քաղաքականության մասին, «Ազգի» գլխավոր խմբագիրն ասաց, որ «ՌԱԿ-ը բոլոր ժամանակներում էլ աշխատել է սփյուռքահայության աչքը միշտ հառած պահել դեպի Հայաստան, դեպի մայր ժողովուրդ, անմասն չմնալով հայության ֆիզիկական ապահովության ու իրավունքների ձեռքբերման, գոյատեւման ու բարեկեցության ապահովման ուղղությամբ բոլոր նախաձեռնություններից: 1991 թ. հանդիսանալով Հայաստանի անկախության հիմնադիր կուսակցություններից մեկը, մայր հողում տարածելով իր կազմակերպական կառույցները, մամուլը եւ կենտրոնները, նա արժեւորվում է մայր ժողովրդի կողմից», ասաց նա: «Ազգի» գլխավոր խմբագիրն այն տեսակետը հայտնեց, որ ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրությունների կապակցությամբ Ռամկավար ազատական կուսակցությունն ունի յուրահատուկ առանձնություն, որպես հանգիստ ուժի եւ համախոհության կուսակցություն նա պետք է իր տեղը ունենա ապագա Ազգային ժողովում, մանավանդ, երբ իրարամերժ ուժերի տիրապետության տակ է գտնվում այսօր Հայաստանը: «Ժողովրդից կտրված, առանց ժողովրդի ոչ մի քաղաքական ուժ չի կարող օգտակար լինել ժողովրդին եւ պետությանը, հետեւաբար ՀՌԱԿ-ը ընտրությունների է գնում ունենալով մեկ լոզունգ՝ ժողովրդից, ժողովրդով, ժողովրդի համար», ասաց Հ. Ավետիքյանը:

Ապա ներկաների առջեւ ելույթ ունեցավ ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, որը նկարագրելուց հետո սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակն ու բնակչության բարոյահոգեբանական տրամադրությունները, խոսեց քաղաքական, տնտեսական եւ հասարակական փոփոխությունների ու բարենորոգումների ՀՌԱԿ պատկերացումների մասին: «Ներկա իշխանությունների քաղաքականության հետեւանքով վարկաբեկվում են ազատականությունն ու շուկայական հարաբերությունները», ասաց նա եւ զարմանք հայտնեց, որ սոցիալական ակտիվ քաղաքականության բացակայությունը բացատրվում է ազատականությամբ: «Ի՞նչ բարեփոխումների մասին կարող է խոսք գնալ, երբ մարդիկ օրեցօր ավելի են աղքատանում, հայտնվելով բացարձակ չքավորության եզրին», հարց տվեց Ռ. Միրզախանյանը: Մինչդեռ, իր կարծիքով, բարեփոխումները միայն ու միայն դրական արդյունք պետք է տային:

Խոսելով Հայաստանի իշխանությունների նկատմամբ ՀՌԱԿ-ի ընդդիմադիր կեցվածքի առանձնահատկությունների մասին, Ռ. Միրզախանյանը ասաց, որ կուսակցությունը չպետք է թույլ տա, որ Հայաստանի ժողովուրդը փորձադաշտ դառնա այն «փոքրաթիվ տղաների խմբի՝ երեկվա համախոհների ու այսօրվա թշնամիների ձեռքին, որոնք իրար լավ չհասկանալով ու իրար մեջ պաշտոնները չկարողանալով բաժանել, ուզում են դարձյալ ժողովրդին տանել փողոց»: «Ոչ նրանք, որոնք այսօր բազմել են աթոռներին եւ ոչ էլ նրանք, ովքեր ոչ հեռու անցյալում ընկերակցում էին նրանց, այլեւս բարոյական իրավունք չունեն ժողովրդին առաջնորդելու», ասաց ՀՌԱԿ ատենապետը: Հաստատելով, որ ՀՌԱԿ-ը Ազգային ժողովի ընտրություններին է գնում վճռականությամբ, Ռ. Միրզախանյանն ասաց, որ կուսակցությունն արդեն պատրաստ ունի քաղաքացու բարեկեցիկ ու արժանապատիվ կյանքն ապահովելու կոչված օրենքների փաթեթ: Այնուհետեւ ելույթ ունեցողները պատասխանեցին ներկաների հարցերին: Մասնավորապես նրանց մտահոգում էր ՀՀՇ-ական «Հանրապետություն» բլոկում այսպես կոչված «Ռամկավար ազատական (լիբերալ-դեմոկրատական) կուսակցության» առկայության պարագան, որը ոմանց մոտ կարող էր շփոթ առաջացնել համամասնական ցուցակներին քվեարկելիս: Բացատրվեց, որ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունից վտարվածների այդ կազմակերպությունը, որին ժողովուրդը բնորոշ անվանում է տվել՝ «կոոպերատիվ ռամկավարներ», արդեն իսկ ստեղծված եւ գրանցված է հենց այդ շփոթն առաջացնելու միտումով, եւ կոչ արվեց չխաբվել եւ թյուրիմացության տեղիք չտալ: Ներկաներից ոմանք էլ հարց տվեցին, թե արդյոք չի՞ կարելի փակել «Քաղաքական փասփուս» կոչվող հաղորդաշարը, որին ՀՌԱԿ ներկայացուցիչները պատասխանեցին, թե քանի որ այդ հաղորդաշարն այդքան ոչ պրոֆեսիոնալ եւ մերկապարանոց քաղաքական բնույթ է կրում եւ հաղորդավարն էլ այդքան անդուր ձայն ու արտաքին ունի, ուրեմն ամեն կերպ պետք է նպաստել դրա շարունակմանը, քանզի այն լրիվ է վարկաբեկում այդ եւ նման հաղորդաշարերի տերերին:

Վանաձորում նույնպես օրինախախտումներ

Երբ Երեւանի ընտրատարածքներում տեղի ունեցող օրինախախտումները քիչ թե շատ հանրությանը հայտնի են դառնում, այդ մասին գրվում է մամուլում, խոսվում մամուլի ասուլիսներում կամ էլ հանրահավաքներում, ապա հանրապետության շրջաններում կատարվող նախընտրական խախտումները գրեթե մնում են չլուսաբանված: Բացառություն չէ նաեւ հանրապետության երրորդ քաղաքը՝ Վանաձորը, որը դիտորդների կարծիքով հիմնականում բաժանվում է երեք ուժերի՝ ՀՀՇ-ի, Դաշնակցության եւ նախկին կոմունիստների միջեւ:

Խմբագրությունում ստացված ահազանգը 61-րդ ընտրատարածքում գրանցված պատգամավորության թեկնածու Ջեմմա Օհանյանից էր, որը անկուսակցական է եւ աշխատում է քաղաքի թիվ 3 օժանդակ դպրոցում: Նրա պնդմամբ, ընտրատարածքային հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Բարսեղյանը (ՀՅԴ) խոստացել է, որ պետական միջոցներով կտպագրվի նրա նախընտրական բուկլետը եւ բազմացնելու համար կտա հունիսի 16-ին, սակայն այնուհետեւ հրաժարվել է տալ, թե բուկլետը պատրաստ կլինի միայն հուլիսի 3-ին, ընտրություններից 2 օր առաջ: Ջեմմա Օհանյանի ասելով, դա պայմանավորված էր նաեւ հունիսի 15-ին թիվ 24 դպրոցում կազմակերպված հանդիպումով, որտեղ երեւացել էր իր առավելությունը մյուս թեկնածուների նկատմամբ: Դրանից հետո էլ սկսվել է իր դեմ ծրագրված արշավը: Մինչ օրս չի տրվել պատգամավորության թեկնածուի վկայականը, իսկ բացի նշված հանդիպումից, այլ հանդիպումներ չեն կազմակերպվել: Ջեմմա Օհանյանը հայտնեց նաեւ, թե հանձնաժողովի նախագահը ստորագրությունների ստուգումից հետո տվել է որոշ թեկնածուների անուններ, որոնց ներկայացրած ցուցակներում եղել են 50-60 կեղծ ստորագրություններ, բայց նշված անձանց թեկնածությունը այդպես էլ չի հանվել: Մինչեւ իսկ նրա ասելով կան թեկնածուներ, որոնք չկարողանալով ստորագրություններ հավաքել, ուղղակի արտագրել են արդեն իսկ հանձնված այլ թեկնածուների պաշտոնաթերթիկներից: Համարելով, որ 61-րդ ընտրատարածքում 17 թեկնածուներից իր ամենահավանական մրցակիցները Մայիս Խաչատրյանն է (Քաղխորհրդի նախագահի տեղակալ) եւ Վարդգես Քեշիշյանը (ՀՅԴ), Ջեմմա Օհանյանն այն կարծիքը հայտնեց, թե ՀՀՇ-ն եւ ՀՅԴ-ն Վանաձորում համագործակցում են անկախ թեկնածուներին ճնշելու համար:

Ա. Հ.

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ներկայացուցիչները Եղվարդում

Սահմանադրության նախագիծը կարդալու կոչ

Շարունակելով իրենց նախընտրական հանդիպումները հանրապետության շրջաններում, հունիսի 23-ին Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանն ու ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության խորհրդի նախագահ Ֆրունզե Դովլաթյանը Եղվարդի մշակույթի տանը հանդիպում ունեցան քաղաքի հասարակայնության ներկայացուցիչների հետ: ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, Եղվարդի թիվ 91 ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածու առաջադրված Հրաչյա Կարապետյանի բացման խոսքից հետո ելույթ ունեցավ ժողարտիստ Ֆրունզե Դովլաթյանը, որը որպես քաղաքացի, արվեստի գործիչ եւ ՀՌԱԿ անդամ, իր մտորումները կիսեց ներկաների հետ: Մտահոգություն հայտնելով շուկայական հարաբերությունների հաստատման պատրվակով գիտության, կրթության ու մշակույթի ասպարեզների բարձիթողի վիճակի կապակցությամբ, Ֆրունզե Դովլաթյանը խոսեց այդ ասպարեզները մեծապես պետության հովանավորության ու հոգատարության ներքո պահելու անհրաժեշտության մասին, որը չի հակասում ազատականության սկզբունքներին: Անդրադառնալով իշխանության որոշ ներկայացուցիչների վարքագծին հայտնի արվեստագետն ասաց. «Որոշ ղեկավարներ մի րոպե մոռացան, որ իրենք ժողովուրդ են, իրենք մարդ են» եւ հիշեցրեց, թե ինչպես Հին Հռոմում որոշ կայսրեր, որոնք հաղթական պատերազմից հետո ժողովրդի օվացիաների տակ կառքով մտնում էին քաղաք, նրանց հետեւում միշտ քայլում էր մի մարդ, որը նրանց ականջին շշնջում էր հասարակ մարդ լինելը չմոռանալու մասին. այժմ էլ, ասաց նա, պետք է նույնը արվի իշխանության ղեկին գտնվողներին:

Այնուհետեւ ներկաների առջեւ ելույթ ունեցավ ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, որը խոսեց ՀՌԱԿ նախընտրական պլատֆորմից բխող ՀՀ ապագա Ազգային ժողովում ՀՌԱԿ անելիքների մասին: «Կեղծիքների, հակաօրինականությունների առաջքն առնելու ու հանրապետությունում փոփոխություններ իրականացնելու միակ ձեւը անտարբերության բորբոքումն է եւ ընտրություններին ակտիվ մասնակցությունը», ասաց նա: ՀՌԱԿ ատենապետը ապա շարադրեց տնտեսական բարեփոխումների ու սոցիալական խնդիրների հանդեպ կուսակցության մոտեցումները ու տեսակետները, որոնք իրենց էությամբ ազատական են եւ ուղղված են մարդու բարեկեցությանը: «Որպես ընդդիմադիր կուսակցություն, մեր նպատակն է ներկա քաղաքական իշխանության փոփոխությունը, որը, մեր կարծիքով, ի վիճակի չէ լուծել ազգի առաջ կանգնած խոշորագույն խնդիրները», հայտարարեց Ռուբեն Միրզախանյանը, ավելացնելով, որ այդ նպատակի իրականացման համար կուսակցությունը կկիրառի միայն սահմանադրական միջոցները: ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետը մեկնաբանեց կուսակցության կառուցողական ընդդիմություն լինելը, որը եւ քննադատում եւ առաջարկում եւ ընդունում է նաեւ դրականը. «մենք մերժում ենք ծայրահեղությունը, բռնությունն ու ամբոխավարությունը», ասաց Ռ. Միրզախանյանը: Կուսակցության գաղափարախոսության, հարուստ անցյալի, հայրենիքում թե սփյուռքում ծավալված գործունեության ներկայացումից հետո, Ռուբեն Միրզախանյանը ներկայացրեց ՀՌԱԿ-ի այն օրենքների նախագծերն ու առաջարկությունները, որոնք կդրվեն ապագա Ազգային ժողովի առջեւ: Ելույթից հետո ներկաները հարցեր ուղղեցին կուսակցության ներկայացուցիչներին, որոնք վերաբերում էին իշխանություն-ընդդիմություն հարաբերություններին, ՀՌԱԿ-ի տեղին ու դերին, սոցիալ-տնտեսական խնդիրներին ու Սահմանադրության նախագծին: ՀՌԱԿ ներկայացուցիչները պատասխանելով հարցերին հատկապես կարեւորեցին Սահմանադրությունը, որի մանրամասնությունների ու թերությունների մասին խոսելուց հետո, ներկաներին կոչ արեցին կարդալ եւ ուսումնասիրել նախագիծը: Հանդիպման ավարտից հետո տրվեց համերգ, որի ընթացքում ելույթ ունեցան Սուսաննա Սաֆարյանն ու Թովմաս Պողոսյանը:

ԵՐԵՒԱՆ

Հանդիպում կույրերի եւ թույլ տեսնողների դպրոցում

Հունիսի 23-ին Երեւանի կույրերի եւ թույլ տեսնողների դպրոցի դահլիճում հավաքված ավելի քան 60 կույրեր եւ թույլ տեսնողներ առիթ ունեցան ծանոթանալու Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության նախընտրական ծրագրերին եւ քաղաքական դիրքորոշումներին: Դպրոցի տնօրեն պարոն Արտավազդ Մկրտչյանի բացման խոսքից հետո ներկաների առջեւ ելույթ ունեցան Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը եւ Հանրապետական վարչության գրասենյակի վարիչ Վաչագան Գալստյանը: Կուսակցության պատմությունն ու նախընտրական պլատֆորմը հակիրճ ներկայացնելուց հետո նրանք պատասխանեցին ներկաների հարցերին: Ներկաները հատկապես հուզվեցին, երբ նրանց բաժանվեցին ՀՌԱԿ-ի նախընտրական պլատֆորմն ու համամասնական ցուցակները բրայլ գրությամբ, ինչն իր նախադեպը չունի Հայաստանում ընտրարշավի պատմության մեջ:

Վերջում հանդիպման մասնակիցների համար համերգով հանդես եկան Սուսաննա Սաֆարյանն ու Թովմաս Պողոսյանը՝ Ա. Մերանգուլյանի անվան ժողգործիքների համույթի մի խումբ երաժիշտների մասնակցությամբ:

Վ. ԳԱԼՍՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Լրատվություն

Հասարակական կարծիքը եւ ընտրությունները

Փրկության բանալին մեր ձեռքում է

Մոսկովյան «Իզվեստիայի» թիվ 110-ում (7 հունիս, 1995) զետեղված «Անպատասխանատու լրագրողներ եւ պատասխանատու չինովնիկներ» վերնագրով հոդվածում չափազանց ուշագրավ մի տեղեկություն կա. պարզվում է, որ Ռուսաստանում գործում է այսպես կոչված «Տեղեկատվական վեճերի դատական պալատ», որն էլ երկրի ժուռնալիստների միության հետ համատեղ օրերս հարկ է համարել ունկնդրումներ կազմակերպել «զանգվածային լրատվության միջոցների եւ իշխանությունների հարաբերություններում ստեղծված կրիտիկական վիճակի ու հակամարտության կապակցությամբ»: Նպատակը՝ «մշակել կոնկրետ երաշխավորություններ իշխանությունների եւ զանգվածային լրատվության միջոցների միջեւ տեղեկատվական առճակատման շիկացածության մակարդակն իջեցնելու համար»:

Որ Ռուսաստանում այդպիսի շիկացածություն զգացվում է՝ հեշտ է տեսնել Երեւան հասնող ռուսական մամուլի հրապարակումներին ու ռադիո-հեռուստատեսային տարբեր ծրագրերով իշխանությունների հասցեին ինչող ամենասուր քննադատությանը ծանոթանալով: Ակամա բարի նախանձով ես լցվում, երբ ռուս հեռուստալրագրողը, բազմամիլիոն լսարանի աչքի առաջ, անկախ կեցվածքով, առանց իմաստավորող ծմծեռումների ամենասուր հարցադրումներով «դաշինք է դեմ տալիս» ստուդիա հրավիրված ամենաբարձր պետական պաշտոնյաներին, վիճում նրանց հետ, պաշտպանում իր տեսակետները, պատշաճությունն ու քաղաքավարությունը պահպանելով նույնիսկ բերել հեգնում դիմացինին:

Հիշողության մեջ վերականգնեմ մեր ոչ քիչ հեռուստամեկնաբանների ու ռադիոլրագրողների վեհերոտ (ավելի խիստ բառ չօգտագործեմ, խնայենք մարդկանց... նույնիսկ չնայած ինքնաքննադատությունը) կեցվածքը, երբ նրանք հարցազրույց են վարում մեր, չասենք ամենաբարձր, այլ անգամ ամենառովորական պետական պաշտոնյաների հետ, եւ կհամոզվենք, որ այստեղ մենք ռուսներին հասնելու դեռ շատ բան ունենք: Ռուսական զանգվածային լրատվության միջոցները, եւ առաջին հերթին ռադիոն ու հեռուստատեսությունը, ծառայում են միմիայն սեփական պետությանը, եւ ոչ թե այդ պետության ղեկի մոտ կանգնած քաղաքական ուժերին, ռուս լրագրողները հասկանում են, որ իրենք ոչ թե օրվա իշխանավորների, այլ իրենց հայրենիքի ծառան են, ազատ պետության ազատ քաղաքացիներ, իսկ պետությունն ու իշխանությունը բնավ միեւնույն բանը չեն:

Հայաստանում, ավա՜ղ, այդպես չէ: Եվ դա ոչ այն պատճառով, որ հայ ռադիո կամ հեռուստալրագրողները պակաս պրոֆեսիոնալ են կամ իրենց իրավունքները չեն պաշտպանում: Ոչ, նրանք պարզապես, հիանալի հասկանում են, որ իրենք կատարելապես անպաշտպան են պետական պաշտոնյաների կամայականությունների հանդեպ, գիտեն, որ Հայաստանում ոչ մի ոչ նախագահը, ոչ խորհրդարանը, ոչ դատարանը իրենց չեն պաշտպանի, երբ որեւէ իշխանավորի իմացին անհաճո որեւէ բան ասեն եթերում: Ռադիո-հեռուստաեթերը մենաշնորհված է կառավարող քաղաքական ուժի կողմից, պարտադրված է քարոզել միմիայն նրան հաճելի գաղափարներ, տարածել միայն նրա հավանությանն արժանացած տեղեկատվություն, կեղծել ու աղավաղել փաստերը՝ համարեցնելով օրվա ժամիշխանների ճաշակին, սկսած անցանկալի լուրերի մասին լռություն պահպանելուց, վերջացրած... հակաիշխանական հանրահավաքների մասնակիցների թվի տասնապատիկ նվազեցումներով ու դրանցում ինչող բազմաթիվ արդարացի քննադատական դիտողությունները քամահրելով:

Ինչո՞ւ է այդպես, ինչո՞ւ Հայաստանում հնարավո՞ր է դարձել ռադիոհեռուստատեսային եթերի այդպիսի անամոթ բռնազավթումը, իսկ Ռուսաստանում՝ ոչ:

Գաղտնիքը, կարծում եմ, հետեւյալ իրողության մեջ է. Ռուսաստանում, որտեղ էլ Արեւմուտքի համեմատությամբ դանդաղ, այնուամենայնիվ, ձեւավորվում է քաղաքացիական հասարակություն, որի ամենաառաջին հայտանիշներից մեկը հասարակական կարծիքի ուժն է: Պարզ ասած, ռուսական իշխանությունները վախենում են հասարակական կարծիքից, Հայաստանի իշխանությունները՝ ոչ: Եվ դա ոչ միայն այն բանի հետեւանքով, որ Հայաստանի իշխանություններն ավելի ինքնավստահ են, այլ, պարզապես, նրանք շատ լավ գիտեն, որ Հայաստանում հասարակական կարծիք... չկա: Այսինքն, ոչ թե ընդհանրապես չկա, այլ այդ կարծիքը իրենց կողմից գիտակցաբար դրվել է այնպիսի պայմաններում, որ չի կարող մեծ արձագանք առաջացնել, ինչը ուղղակի վտանգ կստեղծեր իրենց համար, կվնասեր իրենց հեղինակությանը, բոլորովին կգցեր վարկը:

Ազատ մամուլն ու զանգվածային լրատվության այլ միջոցները, պաշտոնականի հետ մեկտեղ, առաքելություն ունեն ոչ միայն արտահայտել, այլեւ ձեւավորել հասարակական կարծիքը: Բայց դրա համար նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է, որ այդ մամուլն ու զանգվածային լրատվության միջոցները... մատչելի լինեն հասարակական ամենալայն խավերին: Ռուսաստանում դրանք դեռեւս բազմամիլիոն լսարան ունեն, թերթերը լույս են տեսնում միլիոնավոր տպաքանակով, թեեւ ինչ խոսք, ոչ խորհրդային ժամանակների չափով: Իսկ մե՞զ մոտ: Թեեւ դեռեւս ամենազանգվածային մեր հեռուստահաղորդումները կրճատվել-հասցվել են օրական վեց ժամի, այն էլ բնակչության շատ փոքր մասը հնարավորություն ունի դիտելու: Հայաստանի մոտ կեսը զրկված է նաեւ մշտական ռադիոհաղորդումներ լսելու հնարավորությունից: Այսպիսի ռադիոյի ու այսպիսի հեռուստատեսության առաջացրած հասարակական կարծիքն ի՞նչ պիտի լինի, որ նրանից ի՞նչ վախենան:

Առավել ողբերգական է մամուլի վիճակը: Դեռեւս 1990 թվականին հենց միայն «Խորհրդային Հայաստան» պաշտոնաթերթի տպաքանակը հասնում էր 365 հազարի, որից 350 հազարը բաժանորդագրությամբ: Հիմա, իհարկե, Հայաստանում բաժանորդագրությունը համարյա իսպառ վերացել է, իսկ հատավաճառ թերթերի միացյալ տպաքանակը չի անցնում... 45 հազարից: Նկատի ունենք [illegible] թե իշխանամետ, թե ընդդիմադիր թերթերը: Այսինքն, եթե ընդունենք, որ Հայաստանում այսօր դեռեւս կա մոտ 1 միլիոն բնակիչ, որը կցանկանար թերթ կարդալ, ապա սա նշանակում է, որ այդպիսի հնարավորությունից օգտվում է մեր պոտենցիալ ընթերցողների մոտ... 4,5 տոկոսը: Ընչին մի թիվ, որը ուղղակի չի կազմում եւ հասարակական կարծիքի ձեւավորման առումով նշանակալի չի ստեղծում, հետեւաբար, հեշտությամբ կարող է անտեսվել:

Անկասկած, նաեւ այստեղի՛ց է գալիս մեր իշխանավորների հանդուգն կեցվածքը զանգվածային լրատվության միջոցների, մասնավորապես մամուլի նկատմամբ: Այսպիսի խիստ փոքր հասարակական լսարան ունեցող մամուլը գործնականում ի վիճակի չէ ձեւավորել այնպիսի հասարակական կարծիք, որը վտանգավոր լիներ ներկա իշխանությունների համար:

Սա, կարծում եմ, ամենագլխավոր պատճառն է, որ Հայաստանի իշխանությունները պարզապես անպատասխան են թողնում իրենց հասցեին ինչող բոլոր կամ գրեթե բոլոր քննադատական դիտողությունները, անգամ երբ դրանք անցնում են պատշաճության սահմանները:

Զանգվածային լրատվության եւ, մասնավորապես, ռադիոյի ու հեռուստատեսության աշխատողների վերը նշածս վեհերոտության պատճառների մեջ, հավանաբար, քիչ դեր չի խաղում նաեւ բիրտ հաշվեհարդարի ենթակա լինելու մշտական վախը: Հիշենք ոչ միայն կասեցված ընդդիմադիր կուսակցության եւ ազատ մամուլի այլ օրգանների գործունեության բռնի դադարեցումը, այլեւ դրանից առաջ ու հետո եղած ահաբեկչությունների բազմաթիվ փաստերը խմբագրությունների վրա կատարված հարձակումները, հրկիզումները, լրագրողների անձի եւ առողջության նկատմամբ անպատիժ ոտնձգությունները: Իշխանությունները ոչ միայն չհայտնաբերեցին մեղավորներին, այլեւ նույնիսկ չձեւացրին, թե որոնում են նրանց, որից էլ առաջացավ զուգահեռ բոլորովին էլ ոչ անհիմն այն կարծիքը, թե նորօրյա հայ վանդալների բարբարոս ձեռքերին ուղղություն են տալիս պետության ամենաբարձրաստիճան այրերի հովանավորությունը վայելող եւ իրավապաշտպան մարմինների առանց այն էլ խիստ անճարակ ազդեցությանն անհասանելի հանցագործները:

Որեւէ կասկած լինել չի կարող, որ այսպիսի անզոր եւ ազդեցության խիստ նեղ դաշտ ունեցող զանգվածային լրատվության ու հատկապես մամուլի միջոցների ստեղծման քաղաքականությունը պետական քաղաքականություն է եւ իրագործվում է ամենաբարձրագույն ատյանների կողմից: Իր ձեռքում պահելով հատկապես տպագրության ամենախոշոր տեխնիկական բազան՝ պետական հրատարակչությունը, որը ուղղակիորեն ենթարկվում է ՀՀ կառավարության գործերի կառավարչությանը, իշխող քաղաքական ուժը, ինչպես Թումանյանը կասեր, «բուռն է հավաքել» մամուլի գրեթե բոլոր օրգանների գլխավոր խմբագիրների հոգին:

Եզրակացությունը մեկն է. քանի դեռ Հայաստանում իշխում է ներկա հակաժողովրդական վարչախումբը, մենք չենք ունենա ազդեցության լայն շառավիղով անկախ մամուլ, պետական, եւ ոչ թե ՀՀՇ-ական հեռուստատեսություն ու ռադիո, հետեւաբար չենք ունենա քաղաքացիական հասարակություն, չենք ունենա յուրաքանչյուրիս ազատության երաշխավորը հանդիսացող հասարակական կարծիք, ասել է կմնանք որպես չկայացած ժողովրդավարության երկիր:

Ելքը. փրկության բանալին մեր ձեռքում է հուլիսի 5-ին ընտրություններ են...

ՌԱԶՄԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ՏԵՍԱԿԵՏ

Չեմ ուզում եւ չեմ կարող

«Ուրարտու» շաբաթաթերթի աշխատակցի այն հարցին, թե ինչն է ինձ դրդել առաջադրվել ՀՀ ԱԺ պատգամավորության թեկնածու, պատասխանել էի՝ քաղաքացիական պարտքի գիտակցումը:

Ընտրությունների մասին թերի եւ անկատար օրենքի սահմաններում ու պայմաններում նույնիսկ թվում էր, թե հնարավոր է լինելու արդար, արժանապատիվ մրցակցություն, հաջողության դեպքում՝ համեստ հնարավորություններս ի գործ դնելու ասպարեզ:

Թեեւ տառապանքս փորձ ուներ, վերստին չարաչար սխալվեցի:

Այն, ինչ կատարվել, կատարվում ու դեռեւս կատարվելու է, վեր է մարդկային կանոնավոր պատկերածին, փոխհարաբերություններին, տրամաբանության տարրական օրենքներին հետեւելուն սովոր պատկերացումներից:

Բացահայտ, պետականորեն արտոնված կեղծիքի, ստի, բռնությունների եւ օրինազանցությունների, անսքող կաշառատվության ու պարտադրանքի այս տոնավաճառ «բազարի» մեջ անհնար է վստահել թեկնածու ընտրող լուրջ երկխոսությանը, թեկնածու-ախոյան փոխառնչումների բարեկիրթ ելակետին:

Հիմա արդեն կատարելապես հստակ է, որ անցյալ տարվա դեկտեմբերի 28-ից ծայր առած, ԿԸՀ նախագահի նշանակմամբ շարունակված, ապա՝ չգրանցվող կազմակերպությունների, անհատների տարուբերման, օկրուգային եւ տեղամասային հանձնաժողովների հաջորդական «սանրման» ու «մաքրման» պայմաններում, ցանկացած թեկնածու, որը վարչակարգի «սեւ ցուցակների» մեջ է, նույնիսկ բացարձակ առավելության դեպքում... «պարտվելու» է:

Լավ հասկանում եմ նաեւ, որ «մե՛ծ ծաղրածո՛ւ»՝ բույլաստված մի խանի կուսակցությունների, հասուկենտ անկախ թեկնածուների առկայությունն ընդամենը հետապնդում է «ընտրապայքար» եւ «ընտրություններ» անվանյալ այս կրկեսին ժողովրդավարական երանգ ու բնույթ տալու նկատառումներ:

Ապա՝ ուշադրությամբ ծանոթանալով «Հանրապետություն» բլոկի եւ մնացած բոլոր ընտրատարածքներում գրանցված թեկնածուների ցանկին եւ հավանականության սկզբունքով խմբելով ապագա ԱԺ կազմը (թեկուզեւ տասը բացառությունները որեւէ չեն կազմելու ամենեւին), վերջնականապես համոզվեցի, որ նոր խորհրդարանը վարչախմբի հլու կամակատարը լինելուց զատ, ուրիշ անելիք չի կարող ունենալ: Այստեղ են բոլոր նրանք, ովքեր իրենց գոյությամբ, դիրքով, ապահովությամբ եւ անպատժելիությամբ պարտական են միայն ներկա վարչակարգին: Ապա՝ հենց այս վարչակարգի ծնունդ նորահարուստներ, նորահայս ցինիկ ֆափլասուներ, «թաղի տղերք», տնօրեններ եւ գլխավորներ, որոնք պատգամավորական «իմունիտետով» առավել վստահությամբ են ոտնատակ տալու օրենքներն ու այս երկիրը: Սակավ ու սկար ուժերով համառ երաշխավորությամբ զոդված այդպիսի բուրթ պատի դեմ գործելը, որեւէ արդյունքի հասնելու ակնկալությունը առնվազն միամտություն է, եթե ոչ՝ ինքնախաբեություն կամ նրանցից մեկը դառնալու հավանականություն:

Թեկնածությունս հանելու որոշումը խմորվում էր վաղուց, կայունացավ վերջին իրադարձությունների ուղղակի թելադրանքով: Մահակի, զենքի, ուժուժի եւ խաժամուժի դեմ ասպետական արդար պայքարին հավատացողն առաջին հերթին իրեն է դնում ծիծաղելի վիճակի մեջ:

Չեմ ուզում եւ չեմ կարող ստախոսի կամ ծեքուռտ կաղած մորթվողի դեր ստանձնել այս անմաքուր ներկայացման մեջ:

Խորին երախտագիտությունս եմ հայտնում 47 ընտրատարածքի այն քաղաքացիներին, որոնց ստորագրությունները հնարավորություն են տվել գրանցել թեկնածությունս, բոլոր նրանց, որոնք անշահախնդրորեն աջակցություն են խոստացել նախընտրական հանդիպումների ժամանակ:

Իմ ապրած կյանքն ու գործունեությունը որեւէ արդարամիտ մարդու թույլ չեն տա կշտամբել կամ մեղադրել ինձ, թե երկնչել կամ վախեցել եմ: Իսկ խաբարված ուղեղների ծալքերում խլրտացող ստոր մտքերն ինձ չեն հուզել կամ անհանգստացրել երբեք:

Ենթադրում եմ նաեւ, որ նման քայլը կարող է հուշել իրադրությունը սթափ գնահատելու կարողություն ու նեցող անհատներին եւ կազմակերպություններին՝ հասկանալ եւ վարվել նույն կերպ, մի վերջին անգամ պարտելով «ժողովրդավարության» կարկասած շղարշն այս տարաբախտ երկրում, ընտրողներին ու վարչախումբը թողնելով դեմ առ դեմ: Թող պարտվեն (՞) կամ հաղթեն (՞) եւ «պյուռոսյան հաղթանակ» տոնեն հոգամաշ մենության իրենց դղյակներում:

Միեւնույն է, ժամանակի անողոք տրամաբանությունը գործում է անվրեպ՝ սրբելով-տանելով հակամարդկային: Բռնապետական կամ հակաժողովրդական ցանկացած, նույնիսկ ամենահզոր թվացող ռեժիմ, կործանվում է իր իսկ ներսում կուտակված չար ուժից, վարակից եւ թույնից:

Եվ այդպես էլ լինելու է: Մոտալուտ ապագայում:

Իսկ գիտնալով այս ամենը, մասնակցել ընտրություններին, նշանակում է հավասարել, կամ հավասի պատրանք ստեղծել, թե ներկա իշխանությունները ի վիճակի են օրինական որեւէ գործողության կամ գործունեության: Շատ ավելի վատ՝ «արանքից բան փախցնելու» նկատառումն ունենալ:

Համոզված եմ, որ սույն հայտարարությունը ԿԸՀ-ն գոհունակությամբ կընդունի որպես պաշտոնական դիմում՝ ՀՀ ԱԺ պատգամավորների ընտրությունների թիվ 47 ընտրատարածքի թեկնածուների մեծամասնական ցուցակից իմ ազգանունը հանելու մասին:

ԱՐՄԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
26 հունիս, 1995 թ.
ք. Երեւան

Երեւանի ազատ հումանիտար համալսարանը հայտարարում է

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Լայն փիլիսոփայական կրթության հիման վրա ուսանողները կարող են մասնագիտանալ երկու ուղղությամբ. բանասիրություն (ընդհանուր լեզվաբանություն, թարգմանության տեսություն եւ պրակտիկա) եւ մշակութաբանություն (մշակույթի տեսություն, հայ մշակույթի անցյալը եւ ներկան): Հատուկ ուշադրություն է դարձվում ժամանակակից եւ դասական լեզուների ուսումնասիրությանը:

Առարկաները դասավանդվում են ըստ հեղինակային ծրագրերի:

Ներկայացվում են հետեւյալ փաստաթղթերը.

- Դիմում
- Հասունության վկայական կամ պատճենը
- 2 լուսանկար
- Ազատ ոճով շարադրված ինքնակենսագրություն

Փաստաթղթերն ընդունվում են հուլիսի 3-ից մինչեւ 31-ը ժամը 10-12 բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, հետեւյալ հասցեով՝ Աբովյան փողոց (նախկին Սպանդարյան) 44, Փիլիսոփայության եւ իրավունքի ինստիտուտի շենքում:

Հուլիսի 10-20-ը համալսարանը դիմորդներին ներկայացնելու համար դասախոսները կկարդան դասախոսությունների մի շարք:

Երեւանի ազատ հումանիտար համալսարանի տնօրինություն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Մինչ Ֆրանսիայի նոր վարչապետ Ալեն Ժյուպեն խոսում է ռուսական մաֆիայի վտանգների մասին, անդրալպյան մաֆիաները աստիճանաբար հաստատվում են Ֆրանսիայի հարավում, կարևոր հաստատում տեղացի հայտնի ձեռնարկատերերի հետ և ֆրանսական բնույթի ձեռնարկությունների ցանց ստեղծում:

Ֆրանսիայի գաղտնի ոստիկանության 1994 թ. փետրվարի 16-ի մի պաշտոնական փաստաթղթի համա-

կանացվել են մաֆիայի դավաճանների ազգականների ու բարեկամների բազմաթիվ սպանություններ: Այս ձևով սիցիլիական մաֆիայի պարագլուխները փորձում են վերահաստատել այսպես կոչված լռության օրենքը և Սիցիլիայից կրկին ծավալվելով, թափանցել Եվրոպայի ընդհանուր շուկա:

Սակայն միջազգային շուկայագիտության բոլոր փորձագետներին հայտնի է, որ արտասահմանում հաստատվելու համար անհրաժեշտ է

բացահայտվեցին Սիցիլիայի մաֆիական մի ընտանիքի ներկայացուցիչներ, որոնք զբաղվում են թմրադեղերի մաքսանենգությամբ: Վերջին մեկ տարում Նիցցայի և իտալական սահմանի միջև ընկած տարածքում հայտնվել են կասկածելի միջնորդներ, որոնք էժան գներով վաճառում են իտալական լիրայի, գերմանական մարկի և շվեյցարական ֆրանկի խոշոր գումարներ, զեղչելով դրանց փաստական փոխարժեքի 20-30 տոկոսը: Անշուշտ,

ՀԱՆՑԱՇԽԱՐՀ

Իտալական մաֆիան սկսել է թափանցել Ֆրանսիա

ձայն, երկրի հարավային փոքր ավաններից մեկում է բնակվում մասնավորապես Պալերմոյի մաֆիայի [...] ընտանիքներից մեկի՝ Սան[...]րիա դի Ջեզուի ներկայացուցիչ Ֆրանկո Ալիերին: 1952 թ. ծնված Ալիերին իտալական մաֆիայի անդամների Իտալիայի ժանդարմերիայի հրապարակած ցուցակներում մեծարված է «պատվավոր այր» տիտղոսով: Ներկայումս Ֆրանկո Ալիերին ապրում է Ֆրանսիայի Գարդան քաղաքի մոտակայքում գտնվող Պեն Միրաբո բնակավայրում, հաղորդում «Լ՚Էքսպրես» հանդեսը: Իտալիայի հակամաֆիական ոստիկանության տվյալների համաձայն, Ալիերին Սիցիլիայից փախել էր 1984 թ. նոյեմբերին, Պալերմոյի հակամաֆիական նորօրյա մեծ դատավարությունից հետո, որի ընթացքում դատապարտվել էր նաև իր եղբայրը՝ Ֆրանչեսկո Ալիերին:

Ոստիկանության տվյալների համաձայն, այդ պահից Ֆրանսիայում ապրելով, Ֆրանկո Ալիերին կարողացել է հաստատել իր մերձավորների հետ և զբաղվել Վան Գոգի, Ռաֆայելի և այլ նկարիչների կտավների մաքսանենգությամբ, կասկածելի ծագում ունեցող դրամի շրջանառությամբ, իտալական կեղծ խնայգրքույկների տարածմամբ և այլն: Ընդհանուր առմամբ փողերի լվացման բնույթ ունեցող այդ գործառնությունների գումարը հասնում է միլիոնավոր դոլարների, դրանց մասնակից է եղել նեապոլյան մաֆիայի՝ Կամորայի ընտանիքներից մեկը, ինչպես նաև իրանական ծագումով զենքի միջազգային մի առևտրական:

Բայց արդյունավետական կարևորին մեծ կարևորություն տվող այս բնագավառում առավել կարևոր է այն հանգամանքը, որ Ֆրանկո Ալիերին սիցիլիական մաֆիայի Սանտա Մարիա դի Ջեզու հայտնի ընտանիքի պարագլուխ Պիետրո Ալիերիի հորեղբորորդին է: Պիետրո Ալիերին Կոզ[...] Նոստրայի ձերբակալված [...] Տոտո Ռիինայի հավա[...]կան իրավահաջորդն է: 36-ամյա Պիետրոն կդառնա սիցիլիական մաֆիայի ամենաերիտասարդ պարագլուխը: Հարկ է նշել, որ անցյալ տարվա աշնանից ամբողջ Սիցիլիայում նրա կարգադրությամբ իրա-

ունենալ տեղական որակյալ աջակցություն: Պատահական չէ, որ իտալական կազմակերպված հանցախմբերը սկսել են նման աջակցություն որոնել Ֆրանսիայի հարավում: Նրանք իրենց մաքսանենգ

խոսքը փողերի լվացման մասին է:

Ինչ վերաբերում է Ֆրանկո Ալիերիին, ոստիկանությունը մի անգամ նրան անհանգստացրել է կտավների մաքսանենգության հետ կապված, բայց ներկայումս նա ապրում

Պեն Միրաբո բնակավայրը, որտեղ ապրում է Ֆրանկո Ալիերին

գործունեության մեջ ներգրավում են ֆրանսական բնույթի փոքր ու միջակ ձեռնարկություններ, որոնց միջոցով կարողանում են քողարկել գաղտնի առևտուրը, արդարացնել կասկածելի ծագումով գումարների շրջանառությունը:

Այս տարվա փետրվարի 7-ին Ֆրանսիայի ոստիկանության ստացած տեղեկանքից հետո բացահայտվեց ֆրանսական բնույթի փոքր ու միջակ ձեռնարկությունների և անհատների մի ամբողջ ցանց: Մասնավորապես Վարի դեպարտամենտում բացահայտվեցին «Միանա Ֆրանս» և «Ածուռ», Իզերի դեպարտամենտում «Բլմ» ձեռնարկությունները, մի քանիսն էլ գտնվում են Երկրի Լազուր ափի փոքր քաղաքներում: Այդ ձեռնարկությունները կասկածվում են ֆինանսական խոշոր մեքենայությունների մեջ: Մասնավորապես, պետական գանձարան չմուծված գումարն արդեն տարեկան անցնում էր 10 մլն ֆրանկից: Միաժամանակ այդ ցանցի ձեռնարկությունները միմյանց հետ կատարել են ֆինանսական խոշոր գործառնություններ, որոնց ընդհանուր գումարն անցնում է 50 միլիոնից:

Ֆրանսիայի հարավում գտնվող Վալորիս փոքր քաղաքում վերջերս

է խաղաղ կյանքով: Իսկ Վարի դեպարտամենտում այս տարի բացահայտված փոքր ու միջակ ձեռնարկությունների կասկածելի փողերը (20 մլն ֆրանկ) Ֆրանսիայի ոստիկանության դանդաղկոտության հետևանքով ի վերջո անհետացան Շվեյցարիայի բանկերում: Ֆրանսիայում դատական և ոստիկանական իշխանության բազմաթիվ ներկայացուցիչներ դեռևս հետևում են այն մտայնությանը, որ եթե սպանություն կամ այլ «տեսանելի» հանցագործություն չի կատարվել, ապա անկարելի է լուրջ մեղադրանքներ ներկայացնել կասկածելի անձանց: Մինչդեռ այդ մտայնությունը վտանգավոր է նախ այն պատճառով, որ փողային հանցագործություններն առավել սպառնալի են դառնում մաֆիայի հետ սերտանալու դեպքում (օրինակ Լոս Անջելեսի քաղաքային որոշ հանցախմբեր անմիջականորեն զինվում են Կոլումբիայի թմրադեղային կարտելների կողմից և նրանցից ստանում վաճառվող կոկաինի 90 տոկոսը): Մյուս պատճառն այն է, որ առավել դյուրին է կանխել մաֆիական կառույցների ստեղծումը, քան արմատախիլ անել դրանք:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Նշվեց Պոլսո հայոց պատրիարքարանի հիմնադրման տարեդարձը

Ինչպես ամեն տարի, այս տարի նույնպես, հունիսի 12-ին Պոլսո հայկական համայնքը նշեց հայոց պատրիարքարանի հիմնադրման տարեդարձը: Հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ միասին հանդիսությանն իրենց մասնակցությունն էին բերել նաև իշխանության ներկայացուցիչներ, թուրք մտավորականներ, հյուրեր: Հանդիսությանը ներկա էր նաև Ստամբուլում հրատարակվող «Հյուրրիյեթ» օրաթերթի աշխատակից, ճանաչված կին լրագրող Ջեյնափ Աթիլմանը: Լրագրողը հանդիսությունից ստացած իր տպավորություններն ու խոհերը ընթերցողի հետ կիսել է «Հյուրրիյեթի» հունիսի 15-ի համարում: Նա ցավով ու ափսոսանքով նշել է, որ պատրիարքարանի նկատմամբ թե իշխանությունները, և թե շահագրգիռ կազմակերպությունները պատշաճ ուշադրություն չեն դարձնում: Ստորև մասնակի կրճատումներով ներկայացնում ենք «Նշվում է պատրիարքարանի 534-րդ տարեդարձը» հոդվածը:

«Հայոց պատրիարքարանում կազմակերպված ընդունելության ընթացքում աշխարհի գլոբալ խնդիրներ չէին շոշափվում: Մասնակիցների մեջ մեծ ու շքեղ հյուրանոցներում կազմակերպվող ընդունելություններին սովոր «ընտիր հասարակության» ներկայացուցիչներ չկային, քանզի նրանց Ստամբուլի հարուստ պատմության մի էջի հետ շփվելը բոլորովին չէր հետաքրքրում:

Այստեղ արևմտյան տերությունների հյուպատոսարաններում կազմակերպվող ընդունելությունների շքեղությունը չկար: Պատրիարքարանը մի այնպիսի համեստ ու մաքուր միջավայր է, ուր բանկերից, դոլլարից ու բորսաներից չեն խոսում: Ֆինանսական գործարքներ ու խարդախություններ էլ չեն արվում: Բացի դրանից, Ստամբուլի Քումքափու թաղամասի նեղլիկ փողոցները նրանց «մերսեդեսների» համար այնքան էլ հարմար չեն: Այս հեռանկարում ապրող մարդկանցից նրանք խույս են տալիս: Եվ հետո այստեղ վիսկին էլ էր պակասում: Բայց դրա փոխարեն առկա էին հայկական առատ ու համադամ կերակուրները, որոնք ստամբուլցիներին հիշեցնում էին բարի երանելի ժամանակները: Ամենակարևորն այն է, որ այստեղ իշխում է բարի կամեցողությունը: Այստեղ հավաքվել էին այնպիսի մարդիկ, որոնք գտնում են, որ 21-րդ հարյուրամյակը պետք է դառնա տարբեր դավանանքների միջև բարի կամեցողության դարաշրջան:

Մի պահ ես ակամա սկսեցի մտածել, թե Ֆաթիհ Սուլթան Մեհմեդի հրահանգով 1461 թվականին հիմնադրված պատրիարքարանի տեղը Ստամբուլի իշխանավորներից արդյոք քանի՞սը գիտեն: Փոքրամասնությունների, համայնքների և մարդու իրավունքների վերաբերյալ ամպագոռգոռ խոսքեր բարբաջողներից քանի՞սն են, որ իրենց նեղություն են տվել և այցելել անտարբերության մատնված այս պատրիարքարանը:

Բայց 21-րդ հարյուրամյակը արագ քայլով, աղմուկով ու բազմաթիվ անհայտություններով մոտենում է: Մեր գլոբալ կոչվող աշխարհն ունի զարգացման դինամիկա, որից պետք է առանձնացնել «մշակութային արժեքներ» հասկացությունը:

Դուրս գալով հայոց պատրիարքարանից, սկսեցի մտածել, որ պատմությանն ու պատմության մեծագույն վկայություններին տեր կանգնելը ծայրաստիճան կարևոր երևույթ է, որին պետք է տեր կանգնել՝ ընդունելով միայն միջազգային չափանիշները:

Թրքահայոց 83-րդ պատրիարք Գարեգին Բ-ի՝ պատրիարքարանի հիմնադրման 534-ամյակի առթիվ ունեցած կարճատև ելույթում կրկին իշխում էր բարի կամեցողությունը:

Պատրիարքի միշտ բարությամբ շնչող ուղերձը մեզ համար նորություն չէ: Թուրքիան, ինչպես պատմական անցյալում, այժմ էլ կոչ է անում բարի կամեցողություն և այդ ոգով էլ գնում է դեպի 21-րդ հարյուրամյակ:

Թուրքիան նոր խոստումներ է կորզում

«Հյուրրիյեթ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ Շվեյցարիայի Բիլդերբերգ քաղաքում տեղի ունեցած խորհրդակցության աշխատանքներին մասնակցելուց հետո Թուրքիա վերադարձան փոխվարչապետ Հիքմեթ Չեթինը և նոր ժողովրդա-դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Ջեմ Բոյները: Խորհրդակցությանը մասնակցում էին աշխարհում հայտնի մի շարք հեղինակավոր դեմքեր, այդ թվում Շվեդիայի թագավորը, Ավստրիայի վարչապետը, մի շարք երկրների արտգործնախարարներ, ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Մանֆրեդ Վյորները, նախկին գլխավոր քարտուղար Լորդ Քարրինգտոնը, ԱՄՆ նախկին արտգործնախարարներից Հենրի Քիսինջերը և ուրիշներ: Խորհրդակցության աշխատանքներին մասնակցելու համար ԱՄՆ-ից Բիլդերբերգ էր ժամանել մի ներկայացուցչական պատվիրակություն, որի կազմում էր նաև նախագահ Քլինթոնի մերձավոր խորհրդական Ուիլյամ Ջորդանը:

Խորհրդակցությունում քննարկվող հարցերի փաթեթում Թուրքիային զգալի տեղ էր հատկացվում: Իսկ ամերիկացիները քննարկվող հարցերի շրջանակում կարևոր տեղ հատկացրին Եվրոպայի մաքսային միությանը Թուրքիայի միանալու խնդիրներին: Այս ընթացքում ԱՄՆ-ի փոխարտգործնախարար Ռիչարդ Հոլբրուկը Հիքմեթ Չեթինին հաղորդեց հետևյալ կարևոր լուրը, ասելով. «Մենք Եվրոպայում ԱՄՆ-ի դեսպաններին հրահանգավորել ենք, որպեսզի նրանք մաքսային միությանը Թուրքիայի միանալու հարցում ձեռնարկեն անհրաժեշտ բոլոր քայլերը»: Եվրամիությունում ԱՄՆ-ի դեսպանը վերջերս Թուրքիայում իր հանդիպումների ընթացքում նույնպես անդրադարձել էր այդ թեմային: Բայց ամերիկացի ոչ մի պաշտոնյա դեռևս այնպիսի կտրուկ խոսքեր չէր արտահայտել, ինչպես Հոլբրուկը:

Ապա թերթը շարունակում է. «Բիլդերբերգի խորհրդակցությունում մթնոլորտը պահ այդպիսին էր: Բայց ինչպես միշտ, նրանք էլ իրենց հերթին Հարավ-արևելյան խնդրի լուծման, Սահմանադրության 8-րդ հոդվածը փոփոխության ենթարկելու, ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների հարցերով Թուրքիայից կտրուկ քայլեր են սպասում:

Մաքսային միությանը միանալու որոշման իրականացման համար մնացել է շուրջ 200 օր: Բայց ափսոսանքով կարելի է նշել, որ այդ քայլերի իրականացումը ապահովելու կոնսենսուսից Թուրքիան դեռևս շատ հեռու է գտնվում», եզրափակում է «Հյուրրիյեթը»:

ԳՐԻԳՈՐ ՉԱՐԲՕՂՅԱՆ

Քրդերեն լեզվով Ղուրանը արգելվում է

«Հյուրրիյեթը» տեղեկացնում է, որ Թուրքիայի կրոնի գործերի վարչությունը մերժել է Ղուրանը քրդերեն լեզվով հրատարակելու վերաբերյալ առաջարկը: Դեռևս 3 ամիս առաջ թուրքական ոստիկանությունը մի հրատարակչությունում բռնագրավեց քրդերեն Ղուրանը: Աբդուլլահ Վարլիի կողմից քրդերեն լեզվով թարգմանված և տպագրության համար պատրաստված Ղուրանը ուսում[...] պատրվակով կրոնի հարցերի բա[...]րագույն խորհրդի կողմից բռնագրավվեց:

Այս ընթացքում հրատարակչությունը Ղուրանի տպագրության թույլտվությունն ստանալու համար դիմեց Բարձրագույն խորհրդին: Իսկ Բարձրագույն խորհրդի մասնագետները, էջ առ էջ ուսումնասիրելով թարգմանությունը, «գտան մի շարք սխալներ և թերություններ»: Արդյունքում Ղուրանի տպագրության վրա արգելք դրվեց:

Կրոնի գործերի վարչության նախագահ Մեհմեթ Նուրի Յըլմազը, անդրադառնալով խնդրո առարկային, ասաց. «Ղուրանը պետք է պաշտպանել ամեն տեսակ փոփոխությունների ենթարկելուց»: Այս ընթացքում քրդերեն Ղուրանի հրատարակությունն ու [...]ռածումն արգելելու [...]պատակով պատ[...]րաստվեց [...]ամապատասխան օրինագիծ:

Փնտրում եմ

օրիորդ Սիրան Վերանդյանցի ընտանիքի անդամներին: Նա երկար ժամանակ ապրել է Մարսելում, դուստրն է Հովհաննես Վերանդյանցի և Փերուզ Փափազյանի, ծնվել է Իզմիրում:

Խնդրում եմ դիմել հետևյալ հասցեով.

GREGOIRE GEORGES-PICOT, 8, RUE SAINT-SAENS 13001
MARSEILLE, FRANCE.
TEL: (16) 91-33-73-90

2 հուլիս ՊԵՏԿՐԿԵՍ սկիզբը 16:00

«ԷՐԲՈՒՆԻ-ԼՈՒՍ» ֆիրման ներկայացնում է «Ծիծաղում են լավագույն հումորիստները» Զվարճալի շոու-ծրագիր

Ծրագրում

ՀՀ ՆԳՆ «Հայք» համույթը, «Քաջալ ողնիներ», «Էյ Սբարգ» պարային համույթը, «Արծագանք» ստուդիայի լավագույն երգչուհիները, «Ջոլ Շոուի» հաղորդները, «Բկլիկ Չկնիկը»:

Ծրագրում նաև օրիգինալ ժանր «Յոգ» և իհարկե հաճելի պահեր և բազմաթիվ անակնկալներ

Մասնակցում են

Բկլիկ Չկնիկը, [...] Ագրիկ Մկրտչյանը, Արմեն Վարդանյանը, Կարեն Հակոբյանը, Վարդան Մկրտչյանը, Սեդրակ Արփկյանը, Հայկ Սարաշիկյանը, «Էյ Սբարգ» պարային համույթի գեղ. ղեկավար Սուրեն Խաչատրյանը և Սամվել Բաղդասարյանը «Սմերչ»

Տոմսերը վաճառվում են Պետկրկեսի տոմսարկղում և մետրոպոլիտենի կայարանների տարածքում

Ընդունվում են կոլեկտիվ հայտեր

Հեռ. 277165, 347060, 445143

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Փարաջանով եւ Ֆլոբեր. Գրեթե նույն շեւով «կառուցված» կենսագրություններ

Մեկդարյա ժամանակաշրջանով եւ աշխարհագրական առումով միմյանցից հեռու գտնվող երկրներով բաժանված հայ կինոբեմադրիչի եւ ֆրանսիացի դասական գրողի գեղարվեստական մտածողության եւ աշխարհընկալման նմանություններն այնքան աղերսացնող են, որ նրանց անունների զուգադրությունը ծագում է ասես ինքնաբերաբար:

Ահա Գոնկուր եղբայրների վկայությունը. «Ֆլոբերն ասում է. «Երբ ես վեպ եմ գրում, մտածում եմ լոկ այն մասին, թե ինչպես հասնեմ ինչ-որ երանգավորման, գույնի արտահայտման: Օրինակ, իմ կարթագենյան վեպում ուզում եմ կերտել ինչ-որ ծիրանագույն բան»: Իսկ «Տիկին Բովարիում», Ֆլոբերի խոսքերով, ինքը ձգտել է վերարտադրել բորբոսի գույնի զգացողությունը:

Այս ամենը որքա՞ն նման է Փարաջանովին: Արա Գեղեցիկի եւ Շամիրամի մասին նրա գրած սցենարը կազմված է նման ռոդեներից: Ոգեղենությունը, ֆանտաստիկությունը նրա արվեստի տարբերիչ նշաններն են: Անենք, «Նռան գույնի» երեւակայական այլաբանություններն ու խորհրդանշանները բեմադրիչի բարձրագույն ոգեղենության եւ միաժամանակ ազգային արվեստի ավանդույթների հետ նրա խորունկ կապի դրսեւորումներն են: Չէ՞ որ այդ ոգեղենությամբ եւ առհասարակ իր ամբողջ ոճաբանությամբ ֆիլմը շատ մոտ է հայկական միջնադարյան մանրանկարչությանը:

Մանկուց Փարաջանովը երազել է արհեստական փառքի մասին: Պատանի Փարաջանովը նկարում էր, բարտոն խաղում, երգում, պարում եւ իր մանկական երազանքներում իրեն տեսնում լիր նշանավոր արվեստագետ: Հետագայում պատմում էր իր ոչ այնքան ուրախ մանկության մասին: Հոր հաճախ էին ձերբակալում, մայրը վաճառում էր տան իրերը, վաղ հասակից տղան սովորեց գաղտնապահ լինել ընտանեկան գաղտնիքները չմատնելու, իրենց տուն այցելող օրենքի պահապանների զգոնությունը բթացնելու համար: Փարաջանովի երեւակայության մեջ ուռվագծված իր արտիստական հաղթարշավի պատկերները յուրօրինակ փոխվրեժ էին, մանկական ազնիվ վրեժխնդրություն բնտանիքի նվաստացումների դիմաց:

Տեսնենք, թե իր մանկական պատվախնդրության մասին ինչ է գրում Ֆլոբերը: «Տասը տարեկանում արդեն երազում էի փառքի մասին... Պատկերացնում էի լուսափայլ ու ոսկեփայլ դահլիճ, ծափահարություններ, բացականչություններ, ծաղկեպսակներ: Կանչում են հեղինակին: Հեղինակը ես եմ, իմ անունն է...»:

Ֆլոբերը շարունակում է. «Այո, ես չհաջողված մեծ մարդ եմ... Երբ մտածում եմ այն ամենի մասին, ինչ արել եմ եւ ինչ կարող էի անել, ինձ հենց թվում եմ, որ դա շատ քիչ է...»

Նույնպիսի մտքերի կարելի է տեսնել բանտարկության վայրերից Փարաջանովի գրած նամակներում: «Ես խորտակված եմ», «Ես վերջացած մարդ եմ», կրկնում էր Փարաջանովը: Նրա միակ մխիթարությունն այն էր, որ ճամբարներում նա շարունակում էր ստեղծագործել, նկարում էր, կոլաժներ, տիկնիկներ պատրաստում...

Փարաջանովի ամբողջ կյանքը գունավոր դաշտ, Լերմոնտովի «Դեւի» նրա գրած սցենարում Փարաջանովն անընդհատ ընդգծում է գունային երկու լեյտմոտիվ՝ սպիտակը եւ կարմիրը: Արույին վերաբերող առասպելում շիկակարմիրը խորհրդանշում էր Աստվածային պատմական դատապարտվածությունը, բաց մանուշակագույնը՝ զարթնային՝ ծնունդ առնող հայկական բազավորությունը: Երկրորդ դեմքում սպիտակի եւ կարմիրի հակադրությունը մահվան խորհրդանիշն էր:

ճարի բառացիորեն յուրաքանչյուր էջում բախվում ես «շիկակարմիր» եւ «բաց մանուշակագույն» մակդիրներին: Փարաջանովը շիկակարմիր, ժանգագույն է գունավորում ողջ աստեղծանյան աշխարհը, բաց մանուշակագույն՝ ողջ հայկականը: Ըստ Լերմոնտովի «Դեւի» նրա գրած սցենարում Փարաջանովն անընդհատ ընդգծում է գունային երկու լեյտմոտիվ՝ սպիտակը եւ կարմիրը: Արույին վերաբերող առասպելում շիկակարմիրը խորհրդանշում էր Աստվածային պատմական դատապարտվածությունը, բաց մանուշակագույնը՝ զարթնային՝ ծնունդ առնող հայկական բազավորությունը: Երկրորդ դեմքում սպիտակի եւ կարմիրի հակադրությունը մահվան խորհրդանիշն էր:

Ֆլոբերը՝ այդ քննախույզ ռեալիստը, բուռն երեւակայության տեր էր: Այն վառ կերպով դրսեւորվեց նաեւ «Սուրբ Անտոնիոսի փորձությունները» ուրվանկարներում եւ «Սալամբոյում», հեթանոսական աշխարհի արտակարգ գունագեղ նկարագրություններում:

Փարաջանովի ֆենոմենալ երեւակայությունը ի հայտ է գալիս նրա բոլոր ֆիլմերում, տուն-թանգարանում հավաքված աշխատանքներում:

Իհարկե, արվեստագետի երեւակայությունը եւ արվեստում առկա երեւակայականը միեւնույն բանը չեն: Բայց Փարաջանովի դեպքում այդ երկու հասկացությունները այնքան են մերձենում, որ երբեմն դժվար է լինում դրանք հստակորեն սահմանազատել: Փարաջանովի երեւակայությունը, իրականությամբ չբավարարվելով, մշտապես մուտք է գործել երեւակայականի, այսինքն անիրականի բնագավառ: Բայց արդյո՞ք արվեստում երեւակայականն իրոք անիրական է:

«Կյանքում լինում են ռոդեներ, գրում է Ֆլոբերը, երբ քեզ հասակում է մի անբացատրելի դողդոջում, որն արտահայտվում է ինչ-որ անսովոր ձեւերով, ուզում ես արտահայտել այնպիսի բան, որն անհնար է արտահայտել բնականոն լեզվով: Այդ չմարմնավորված մտքերը, տարօրինակ անհագ ցանկությունները ծնունդ չե՞ն առնում արդյոք կյանքի հանդեպ կրքոտ սիրուց, այն երկրորդ անգամ դրա իրական սահմաններից դուրս վերստեղծելու ցանկությունից: Արդյոք անվերջանալիի [illegible] ծարավից, դրա մեջ [illegible] ռասուսվելու ցանկությունից չէ՞, որ վրա են [illegible] նման ռոդեներ: «Երեւակայականը մեր հոգու ներքին էության [illegible] է, այնտեղ հոգեւոր [illegible] աճեցումը», հետեւություն է [illegible] Ֆլոբերը:

Փարաջանովի ամբողջ կյանքը [illegible]

Ֆլոբերի նման Փարաջանովը եւս կարողանում էր անվերջ հմայվել գեղեցկությամբ: Նա աստում էր այլանդակությունը: Փարաջանովի գործերում քիչ են բռվառները, ուրվականները, նա նրանց չի սիրում, ինչպես չեն սիրում երեխաները: Թվում է, թե կյանքում եւս նա այնքան էլ չէր սիրում տգեղ մարդկանց, մինչդեռ անսահման էր նրա հիացմունքը գեղեցիկ դեմքեր տեսնելիս: Նրա համար, ինչպես Ֆլոբերի համար, գեղեցկությունը աստվածային շնորհ էր: Նրա ֆիլմերում գեղեցիկ է ամեն ինչ՝ մարդիկ, նրանց հագուստը, շրջակա միջավայրը: Փարաջանովը չէր սիրում հարստություն ու դեբոշանք, դրանց դեմ ընդվզում էր նախեւառաջ նրա գեղարվեստական ճաշակը: Նա դրանք ընդունում էր միայն մեկ ոլորտում՝ գույների ու խորհրդանշանների հարստության մեջ: «Աշուղ Ղարիբի» ուռը գործող անձանց սգեղությունը, այլանդակությունը իրենց հարուստ ու գեղեցիկ հագուստների մեջ արտահայտում է նրանց հանդեպ հեղինակի խիստ բացասական վերաբերմունքը. նրանք հերոսների երջանկությունը խափանողներն են: Փարաջանովը նրանց պատկերում է երգիծական երանգներով: Սրանում արտահայտվել է նաեւ Փարաջանովի արհամարհանքը «կյանքի տերերի», կուշտերի ու բարեկեցիկների հանդեպ: Հավանաբար դա նույնպես նրա մանկության արձագանքն է՝ հալածված, իրավունքներ ոտնահարված մարդու հոգեբանությունը:

Վաղ շրջանի իր հերոսին երիտասարդ գրողին բնութագրելով, Ֆլոբերը խոսում է այն մասին, որ նա սովորություն ուներ ծաղրանմանակել իրեն ամենից շատ դուր եկած ստեղծագործությունները, նսեմացնել գեղեցիկը, որպեսզի ստուգի, թե դրանից հետո այն իրեն կթվա՞ արդյոք նույնքան գեղեցիկ: «Աշուղ Ղարիբում» Փարաջանովը ծաղրանմանակում է այն, ինչը սիրում է՝ արեւելյան արվեստը, արեւելյան «ճաղրածային» երգեցողությունը: Գուցե նա դա անում է համոզվելու համար, որ «Ապոլոնի գլխին դրված բրդե բասակը նրան չի նսեմացնում, ծաղրանմանակումն ի զորու չէ ավերելու այն, ինչը ենթակա չէ ավերման» (Ֆլոբեր):

Ֆլոբերի եւ Փարաջանովի կենսագրությունների որոշակի նմանությունը նույնպես հատկանշական է: Փարաջանովը երկու անգամ դատվել է եւ ընդհանուր առմամբ բանտարկության մեջ անցկացրել հինգ տարի: Ֆլոբերը կարող էր հինգ տարվա բանտարկության ենթարկվել, եթե կատարեր «կրկնահանցագործություն»: Նրա «Տիկին Բովարի» վեպի դեմ դատական գործ էր հարուցվել անբարոյականության քարոզչության համար: Ֆլոբերը խուսափեց բանտարկությունից, բայց, ինչպես ինքն էր գրում, «հարվածը հասցված էր»: Գուցե հենց դա էլ գրողին [illegible] հեռավոր դատմությանը: Եւ նրա գործը կրկին դուր չեկավ հանրությանը: «Սալամբո» վեպը հարուցեց այս անգամ կարոլիկ հոգեւորականների զայրույթը:

Խառնվածքների եւ գեղագիտական հակումների նմանությունը երբեմն տարբեր ժամանակաշրջանների ու ժողովուրդների արվեստագետներին ստիպում է գրեթե նույն ձեւով «կառուցել» իրենց կենսագրությունները՝ ժամանակակիցներին ու սերունդներին եւ նրանց առեղծվածային բարդ առեղծվածներ:

ՍԱՐԻԱ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

ՎԵՆԵՏԻԿ

Հայկական պատվիրակությունը մասնակցել է արվեստի բիենալեին

Հունիսի 10-ին Վենետիկի Արվեստի բիենալեի 100-ամյակի առթիվ կազմակերպված միջազգային փառատոնի բացումն է տեղի ունեցել՝ Իտալիայի Հանրապետության նախագահ Օսկար Լուիջի Սկալֆարոյի մասնակցությամբ: Հայկական պատվիրակությանը նախագահել է ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը, մշակույթի առաջին փոխնախարար Անելկա Գրիգորյանի եւ Իտալիայում Հայաստանի ժամանակավոր հավատարմատար Գագիկ Բաղդասարյանի ընկերակցությամբ, տեղեկացնում է Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջը» հունիսի 21-ի համարում:

Ինչպես ժամանակին գրել ենք «Ազգում», հայկական տաղավարը կազմակերպվել է Երեւանի Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնի կողմից, ՀՀ մշակույթի նախարարության հովանավորությամբ, Վենետիկի հայ մշակույթի ուսումնասիրության եւ վավերագրումի կենտրոնի գործակցությամբ ու Համմիկ եւ Վահագն Հովնանյան հիմնադրամի մեկենասությամբ: Հայ արվեստը ներկայացված է երեւանաբնակ արվեստագետներ Կարեն Անդրեասյանի ու Սամվել Բաղդասարյանի գործերով: Տաղավարի ղեկավարն ու համադրողն է ամերիկահայ արվեստագետ Սոնիա Պալասանյանը:

Հայկական տաղավարի պաշտոնական բացումը տեղի է ունեցել հունիսի 9-ին, եւ այդ առիթով աշխարհի զանազան երկրներից ավելի քան 100 հայ ռենակիցներ են ժամանել ողջունելու եւ տոնելու հայ ժամանակակից արվեստին նվիրված այս բացառիկ նախաձեռնությունը: Հունիսի 11-ին Հայաստանից ժամանած պատվիրակությունը, նաեւ բոլոր հյուրերը հրավիրվել են Մխիթարյան միաբանության մայրավանք, որտեղ ավանդական պատարագից հետո այցելել են միաբանության թանգարան: Բարձր գնահատանքի է արժանացել հայկական տաղավարի 32 էջանոց նկարազարդ գրքույկը:

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՖՆ-ի հունիսի 25-ի համերգը՝ ԱՄՆ-ի անկախության տոնին

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կիրակի օրվա՝ հունիսի 25-ի համերգը նվիրված էր ԱՄՆ-ի անկախության 219-րդ տարեդարձին եւ Հայաստանում ԱՄՆ-ի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Հարրի Գիլմորի հրաժեշտին:

Ընտրված ծրագիրը՝ Լ. Բերնսթայնի «Քանդիդի» նախերգանքը, Ա. Դվորժակի «Նոր աշխարհից» հանրահայտ սիմֆոնիան, Բեթհովենի, Պուչչինիի, Մոցարտի կոնցերտային արիաները, երկար ժամանակ չէր հնչել Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում: Ունկնդիրը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեց ԱՄՆ-ից հրավիրված դիրիժոր Ջոն Ռոբերտսոնին, որի բարձրամակարդակ ղեկավարման շնորհիվ համերգը հրաշալի անցավ: Իսկ մեներգչուհին Ավստրիայից հատուկ այդ օրվա համերգի առիթով Հայաստան ժամանած մեր հայրենակցուհի Համմիկ Պապյանն էր, որի կատարողական արվեստին ծանոթ եւ բնականաբար կարոտած ունկնդիրն առիթը բաց չէր թողել: Այս անգամ էլ երգչուհին ընտրել էր երգեր, որոնք հազվադեպ էին հնչել իրենց դժվարամատույց լինելու պատճառով:

Համերգի ավարտին մաեստրո Լորիս Ճգնավորյանը ԱՄՆ-ի դեսպանին շնորհեց ՀՖՆ-ի պատվավոր անդամի վկայագիր: Այնուհետ շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ պարոն Գիլմորը, որն իր հայաբառ շարադրանքում շեշտելով Հայաստանում ապրած բազմաթիվ հաճելի պահերը, դրանց շարքին դասեց նաեւ ՀՖՆ-ի համերգները:

Վերջում դիրիժորական փայտիկը փոխանցվեց պարոն դեսպանին, որի խորհրդանշական ղեկավարմամբ էլ ԱՄՆ-ի անկախությանը նվիրված համերգն ավարտվեց:

Ա. Հ.

Սկսվեց սախաֆոնահարների փառատոնը

Ալ. Սպենդիարյանի երաժշտական դպրոցի մեծ դահլիճում երեկ մեկնարկեց Հայաստանի պատանի սախսաֆոնահարների 1-ին փառատոնը՝ նվիրված է ՄԱԿ-ի ստեղծման 50-ամյակին: Միջոցառումը կազմակերպվել է Երևաղխորհրդի մշակույթի վարչության, սախսաֆոնահարների միությունների միջազգային համագործակցության հետ համատեղ: Մասնակցություն են բերել միջազգային մի քանի կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ (ՄԱԿ, ՅՈՒՆԻՍԵՖ, արտգործնախարարություն): Դպրոցի տնօրեն Գ. Հախնազարյանը բարձր է գնահատում ժյուրիի նախագահ, Ֆրանսիայի սախսաֆոնահարների միջազգային ասոցիացիայի անդամ Ալեքսանդր Մանուկյանի, ինչպես նաեւ ասոցիացիայի տնօրենի աջակցությունն այս գործին: Փառատոնի եզրափակիչ 3-րդ փուլը տեղի կունենա հունիսի 28-ին, ժամը 14-ին: Բոլոր մասնակիցները որպես նվեր կստանան նոտաներ եւ նվագարանի համար շատ անհրաժեշտ մասեր:

ՅՈՒ. Մ.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Գովասանագիր ... 150 դրամո՞վ

Թե եկող ուսարում Հայաստանում, հայտնի գրական հերոսների պես քանի հայր իր զավակին կասի. «Չէ, բալաս, դպրոցը մեզպեսների համար չէ» կամ «Կա ո՞չ, կա ո՞չ, ա՛յ ոչ ու փուչ... Երեք մանեթ (հիմա՝ մի քանի հազար դրամ. Գ.Մ) ունենամ՝ կտանեմ հացի կտամ, կբերեմ կուտեմ», դժվար է ասել, բայց մի բան երեւի հաստատ է, որ ծնողների մի ստվար մասը հնար չի գտնի ուսման ու դասագրքերի միանգամից վրա տված ծախսերը հոգալու: Մանավանդ՝ բազմանդամ ընտանիքներում: Շուկայական հարաբերությունները հաղթահարող դպրոց մտցնող կամ դրան ծգտող հարգարժան պարերի մտադրությունը գուցեեւ վերջին հաշվով բարի է, բայց թվում է՝ նրանք մոռանում են, որ հիմա այն գործի դնելու ամենահարմար պահը չէ... Եվ զարմանալիորեն այդ մոռացկոտությունը վերջին շրջանում շղթայական տարածվում է վերից վար՝ մինչեւ դպրոց: Կառավարությունն ու նախարարները «մոռանում են» անվճար դասագրքերի մասին անցած ուսարում երեխաներին տված ու հիմնականում չկատարված իրենց խոստումը, շատ ուսուցիչներ մոռանում են երեկվա իրենց գործադրույն ու դրա դրդապատճառները... եւ օրումեջ երեխաներից ինչի համար ասես դրամներ են պահանջում: Դե, իսկ այսօրվա ծնողը, [illegible] առանց այն էլ ամորով է իր երեխաների առաջ, ստիպված է լինում ամեն անգամ նորից գլուխը կախել...

Իսկ այս մի դեպքը չգիտես զավե՞շտ կոչես, անհեթեթությո՞ւն, թե՞ մի ուրիշ բան: Գյումրիի դպրոցներից մեկում (արդյո՞ք միայն մեկում) ուսումնական տարեվերջին գերազանցիկներից 150-ական դրամ են ուզել, որ գովասանագիր տան: Ամոթ չէ... Ասել են՝ թղթի ծախսի համար է: Չենք կասկածում: 150 դրամ վճարելն էլ ծնողի համար առանձնապես մեծ դժվարություն չէ: Բայց փողով տրված գովասանագրի, փողով տրված պարգեւի բարոյական օգտի՞ տն է շատ, թե՝ վնասը: Էլ չենք խոսում հարցի մանկավարժական, ավելի ճիշտ՝ հակամանկավարժական կողմի մասին, որն այս դեպքում առավել էական է: Ի դեպ, պատմեցին, որ 4-րդ դասարանցի մի երեխա, սխալ հասկանալով այդ ամենը, գնացել է տուն եւ ծնողներին ասել, թե դպրոցում գովասանագիր են ծախում 150 դրամով:

Իսկ գերազանցիկներից, այդ թվում՝ տարրական դասարանցիներից շատերին այնուամենայնիվ հիասթափություն էր սպասում: Տարեվերջյան ծնողովից վերադարձած նրանց ծնողներն ասացին, որ գովասանագրերը կլինեն սեպտեմբերին:

ԳՆԱՄ ՄԱՐՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Էլինա Դանիելյանը միջինջայինում

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ, Բելգրադ
Հատուկ «Ազգի» համար

Հարավսլավիայի մայրաքաղաք Բելգրադում ավարտվեց շախմատի կանանց առաջնության նվազագույն 5-րդ գոտու 5 շախմատիստուհիների մասնակցությամբ փնջային (ռաունդ ռոբին) մրցաշարը: Գերազանց հանդես եկավ աղջիկների աշխարհի նախկին չեմպիոնուհի, Երեւանցի միջազգային գրոսմայստեր Երեւանցի Էլինա Դանիելյանը, որը նախավերջին եւ վերջին տուրերում ոչ-ոքի խաղալով համապատասխանաբար Վրաստանի ներկայացուցիչ Ջանջղավայի եւ հարավսլավացի Նիկոլինի հետ, մրցաշարում ոչ մի պարտություն չկրեց, վաստակեց 3 միավոր եւ գրավեց առաջին տեղը:

Նախավերջին տուրում կայացած իր վերջին պարտիայում, առաջին եւ միակ հաղթանակը տարավ Հայաստանի երկրորդ ներկայացուցիչը, միջազգային վարպետ Լյուդմիլա Աղանյանը, որը առավելություն հասավ Նիկոլինի նկատմամբ: Վերջին տուրում ոչ-ոքի խաղացին Մախսիմովիչն ու Ջանջղավան:

2.5 միավորով 2-րդ տեղը գրավեց Ջանջղավան, իսկ Մախսիմովիչը, որը ձեռք բերեց 2 միավոր, զբաղեցրեց 3-րդ տեղը: Նիկոլինի արդյունքն է 1.5 միավոր, իսկ Աղանյանը վաստակեց 1 միավոր: Այսպիսով Դանիելյանը, Ջանջղավան եւ Մախսիմովիչը իրավունք ստացան հանդես գալ աշխարհի առաջնության միջինջային փուլում:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Մերկ լեռնադահուկորդուհին

ԳՐԻԳՈՐ ԱՌՈՒՔՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Այս նկարը էրոտիկ կինոֆիլմի համար չի կատարվել: Նկարահանումն արվել է Ֆրանսիայի Ալպյան լեռնաշղթաների զբոսաշրջիկ դահուկորդների մի կայանում: Ֆրանսիացի մարզիչներից մեկը հայնկյան փորձում է նորեկներին սովորեցնել դահուկավազքի ձեւերն ու գաղտնիքները: Բայց Կուրտին անունով սկանդինավացի մի աղջիկ նախընտրեց այդ մարզաձեւը սովորել ամբողջովին մերկ վիճակում: Նա արագորեն եւ հրաշալի ձեւով վարժվեց դահուկներով վայրէջքներին: Երբ Կուրտին մի քանի անգամ «տապալ-վեց» ձյուների մեջ, արագորեն գտնվեցին մի քանի տասնյակ «բարեխիղճ մարդիկ», որոնք օգնեցին անօգնական եւ ամբողջովին մերկ սկանդինավուհուն ոտքի կանգնել:

Աղասին ու Բրուկ Շիլդսը հաշտվում են յուրովի

Մարզասերներին վաղուց հայտնի է, որ աշխարհի ամենաթանկ թենիսիստ Անդրե Աղասին եւ հանրահայտ դերասանուհի Բրուկ Շիլդսը իրարից անբաժան են նույնիսկ Աղասիի ուղեւորությունների ժամանակ: Սկզբում նրանք իրար հետ խոսում էին ֆոնով: Այսօր Անդրե Աղասին եւ Բրուկ Շիլդսը տարածության վրա հաղորդակցվելու նոր ձեւ են գտել: Նրանք իրար հետ խ[...]ում են լեզվի ա[...]ներով, որը մնում է իրենց գաղտնիքը:

ԳԺՏՈՒԹՅՈՒՆ

Պելեի եւ Մարադոնայի միջեւ «սեւ կատու» անցավ

Պելեի եւ Մարադոնայի միջեւ սերը արագորեն խամրեց: Ֆուտբոլի արքայի ֆիգնեսի մի հաստատություն ի սեր շահի, ուզում էր արգենտինացի «անառակ որդի» Դիեգո Մարադոնային ոտքի ուղու վրա կանգնեցնել:

Կարդանք Պելեի վերջին խոսքերը համատեղ պայմանագրի վերաբերյալ: Բրազիլիայի սպորտի նախարար Պելեն ասում է. «Կարող եմ հայտարարել, որ «Դիեգոյի վերադարձը» անունը կրող գործին մենք այլեւս չենք մասնակցում: Այս գովազդային գործն ու ռիսկերը մեծ է կատարեն եւ այսօրվանից նրանց հաջողություն ենք մաղթում: Մենք մի ծուղակի մեջ էինք ընկել: Ըստ նախնական պայմանագրի, որը մի քանի շաբաթ առաջ ստորագրվեց, խոսքը գնում էր 4 մլն դոլլարի մասին, բայց, վերջին պահին, մեծ զարմանքով իմացանք մի ուրիշ ցանկության մասին, որ Բուենոս Այրեսից հայտնեց Դիեգոյի կողմը: Այս անգամ պահանջվում էր 15 մլն դոլլար: Մեր ոտքերը չկտրելով մայր հողից, մենք նախընտրում ենք պարզապես հրաժարվել գործից»:

Շնորհիվ Պելեի, Մարադոնան իր բախտը պետք է փորձեր «Սանթոս» թիմում: Ըստ Մարադոնայի փաստաբան Դանիել Բոլոտնիկովի, Դիեգոն նախընտրում է խաղալ Արգենտինայի «Բոկա Խունիորս» թիմում:

Դժվար է իմանալ, թե Մարադոնան ընդհանրապես ինչ է ուզում:

Գ. Ա.

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ջորկաեֆը «Պարի Սեն-Ժերմենում»

Մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանի հետ Մոնակոյում ունեցած հարցազրույցի ժամանակ Յուրի Ջորկաեֆը, խոսելով իր առաջիկա թիմի՝ «Պարի Սեն Ժերմենի» մասին համառոտ խուսափում էր մանրամասներից, պայմանագիրը չձախողելու համար: Մի բան պարզ էր, որ Ջորկաեֆը լրջորեն տրամադրված էր տեղափոխվել Փարիզի այդ հեղինակավոր թիմը: Երբ արդեն գործարքները կատարվել են, պարզ են դարձել որոշ մանրամասներ: Յուրի Ջորկաեֆը 3 տարվա պայմանագիր է կնքել «Պարի Սեն Ժերմենի» հետ, որի համաձայն առաջին երկու տարվա ընթացքում նա իրավունք չի ունենա տեղափոխվել որեւէ այլ թիմ: Հայտնի է նաեւ, որ 27-ամյա հայազգի ֆուտբոլիստն ամսեկան պետք է ստանա 350 հազար ֆրանկ: Դա նշանակում է, որ ըստ պայմանագրի, 3 տարվա ընթացքում Յուրի Ջորկաեֆն ստանալու է 12 մլն ֆրանկ:

Գալֆայանն առաջին տեղում

Իսրայելի մայրաքաղաք Թել Ավիվում տեղի ունեցած այսպես կոչված «Զատոպեկի» խաղերում 100 մետր լողաստարածությունն անցնելով 50.76 վրկ ում, ֆրանսահայ Քրիստոֆ Գալֆայանը գրավեց առաջին տեղը:

Դավիդ Չոլակյանը տեղափոխվում է այլ թիմ

«Ազգը» վաղուց գրել էր, որ ամերիկահայ շնորհալի բասկետբոլիստ Դավիդ Չոլակյանը, որի հասակն է 2 մետր, տեղափոխվել է Ֆրանսիա, հանդես գալու այդ երկրի պրոֆեսիոնալ առաջնությունում: Դավիդ Չոլակյանը ելույթ էր ունենում Լիոնի արվարձանում գտնվող Վիլուրբան քաղաքի համանուն թիմում: Ֆրանսիայի հերթական առաջնությունն ավարտվել է եւ հայտնի է դարձել, որ Դավիթ Չոլակյանը հանդես է գալու Լա Ռոշել քաղաքի թիմում:

Էրիկ Ասատուրյանը «Էսպանյոլո՞ւմ»

28-ամյա ֆրանսահայ հարձակվող Էրիկ Ասատուրյանը հավանաբար խաղա Բարսելոնի «Էսպանյոլ» թիմում: «Էսպանյոլը» կմասնակցի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի հերթական խաղարկությանը: «Այս առիթը շատ հետաքրքրական է ինձ համար», հայտարարեց Էրիկ Ասատուրյանը:

«Մանչեսթերի» ռմբարկուն՝ «Ինտեր»

Անգլիայի «Մանչեսթեր Յունայթեդ» թիմի ռմբարկու Փոլ Ինսը 3 տարվա պայմանագիր է կնքել Միլանի «Ինտեր» թիմի հետ:

Պինոչետի հետեւանքները

Աշխարհի շատ երկրներում սպորտով զբաղվում են կամ երիտասարդության, կամ մշակույթի նախարարությունները: Չիլիում այլ է, սպորտով զբաղվում է պաշտպանության նախարարությունը:

Ատամները ջարդում են

Ըստ ամերիկյան թերթերից մեկի կատարած հետազոտությունների, տափօղակով հոկեյի խաղացողների 60 տոկոսը իրենց մարզական գործունեության ընթացքում առնվազն մեկ ատամ են ջարդում:

Գնում եմ «Ժիգուլի» մակնիշի ավտոմեքենա, նորմալ վիճակում:
Հեռ. 53-04-34

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Ռոբերտ Էմմիյանի հերթական հաղթանակը

Իտալիայում տեղի ունեցած թեթեւ ատլետիկայի միջազգային մրցաշարի հեռացատկի մրցումներում առաջին տեղ գրավեց Եվրոպայի նախկին չեմպիոն եւ ներկայիս ռեկորդակիր Ռոբերտ Էմմիյանը, որը ցույց տվեց 797 սմ արդյունք: Մրցաշարը բավականին ներկայացուցչական էր: Պանծալի հեռացատկորդին առայժմ չի հաջողվում հաղթահարել 8 մետրի հոգեբանական արգելքը: Սակայն համոզված ենք, որ նրա համառ մարզումները եւ նպատակադրվածությունն անպայման կտան ցանկալի արդյունքներ: Էմմիյանը լրջորեն նախապատրաստվում է օգոստոսին Գյոթեբորգում կայանալիք թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի առաջնությանը:

«ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵՅԱՆ» ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՄՐՑԱՆԱԿ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Նպատակ ունենալով խրախուսել ազգային գեղարվեստական մշակույթի տարբեր ասպարեզներում ստեղծվող արժեքավոր երկերը, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը սահմանում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակ:

Մրցանակի կարող են ներկայացվել 1994 թ. հրատարակված կամ կատարված գրական, հրապարակախոսական, երաժշտական, թատերական, կինեմատոգրաֆիական ստեղծագործություններ, կերպարվեստի գործեր եւ ճարտարապետական աշխատանքներ:

Մրցանակի հավակնող ստեղծագործությունները ներկայացվում են ռեսպուբլիկական, հասարակական, մշակութային, ստեղծագործական կազմակերպությունների, հիմնարկների կողմից՝ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության հասցեով:

Ստեղծագործությունների հետ ներկայացվում են դրանք մրցանակի երաշխավորող կազմակերպությունների որոշումները՝ մասնագիտական հիմնավորում-հանձնարարականներով:

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը կազմում է մասնագիտական հանձնաժողովներ՝ յուրաքանչյուր գեղարվեստական ժանրի գծով, որոնք ծանոթանում են ներկայացված գործերին, քննարկում եւ որոշում կայացնում մրցանակ շնորհելու մասին:

Մրցանակի կարող են արժանանալ ստեղծագործությունների հեղինակները, ինչպես նաեւ (թատերական, կինեմատոգրաֆիական, երաժշտական երկերի դեպքում) դերասաններն ու երաժիշտ-կատարողները:

1994 թ. ընթացքում հրատարակված գործերը մրցանակի են ներկայացվում 1995 թ.-ի հունիսի 15-ից մինչեւ օգոստոսի 15-ը ներառյալ:

Մրցանակներ շնորհելու որոշումը հրապարակվում է 1995 թ. նոյեմբերին:

Հասցե՝ Արովյան 14, «Երեւան» հյուրանոց, 210:
Հեռ.՝ 581933

THE EURASIA FOUNDATION
Yerevan Office
announces three job openings

1) Program Officer, Public Sector
2) Program Officer, Private Sector
3) Program Associate

All three positions require excellent English, Armenian and Russian language, computer skills, and an ability to interact with other development organizations.

Program Officer
The PO is a senior position that carries primary responsibility for introducing the Foundation to potential grantee organizations throughout Armenia, soliciting high-quality proposals and offering guidance to applicants, and analyzing incoming proposals.

The Public Sector PO will manage inquiries regarding government reform, NGO sector development, and mass media reform. Public sector, NGO development, or mass communications background is required.

The Private Sector PO will manage inquiries regarding of business sector development, management training, business and economics education, and information systems.

Program Associate
The PA is an intermediate position that involves making initial determinations regarding proposals, conducting first-level contact meetings with applicants and assisting them with their submissions, tracking and reporting on proposal activity, and contributing to outreach efforts to publicize the Foundation's grantmaking activity.

The Eurasia Foundation is a U. S. non-profit grantmaking organization funded by USAID. The foundation provides grants in the NIS for projects in economic reform, business development, electronic communications, public administration and legal reform, and media reform. Headquartered in Washington, DC the Foundation has regional offices in Moscow, Kiev, Saratov, Tashkent, Vladivostok, Tbilisi and Yerevan.

To respond, contact Vahan Vardanian at:
Eurasia Foundation, Yerevan Office
52-24-95, 59-24-63 or 151-824 AT&T/fax)
e-mail: Eferevan@arminco.com
submission deadline: July 5, 1995

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

«Խմիջ» օղերացիան Ադրբեջանի վրա կնստի 2.5 միլիոն դոլլար

Ամերիկյան ամենահեղինակավոր և ամենաազդեցիկ թերթերից «Ուոլ Սթրիթ Ջորնըլի» հունիսի 23-ի համարի ֆաղաֆական էջում տպագրված նյութից տեղեկանում ենք, որ Ադրբեջանն իր խմիջի բարելավման նպատակով 2.5 միլիոն դոլլար է վճարում լոբբիստական մի այնպիսի խմբավորման, որին մաս են կազմում նավթի առևտրով զբաղվող միջազգային ճանաչման արժանացած անձնավորություններ և նախկին կոնգրեսականներ, որոնցից մեկն, ըստ որում, նախկինում դատված է եղել: Այդ խմբավորումը մեծ ծրագրեր ունի Ադրբեջանի և «Արկո-Գլոբուս ինտերնեշընլ» միավորման միջև կնքված պայմանագրի շրջանակներում բարձրացնելու Ադրբեջանի և նրա ժողովրդի հեղինակությունը ամերիկյան բոլոր կառավարական մարմինների և ժողովրդի աչքում: Այդ նպատակի համար նախատեսվում է ծախսել 700 հազար դոլլար: Նրանց առաջնահերթ խնդիրն է (որն արդեն ընթացքի մեջ է) Ներկայացուցիչների պալատի ննարկմանը ներկայացնել մի նախագիծ, որով պահանջվում է մեղմացնել Ադրբեջանին ուղղված մարդասիրական օգնության վրա դրված արգելքը, որն արդեն 3 տարի է, ինչ գործում է: Աշխատանքն իրականացնելու համար ադրբեջանցիներն, ըստ «Ուոլ Սթրիթի» թղթակցի տեղեկատվության, վարձել են երկու ամերիկացիների, որոնցից մեկը ծագումով ռուս Էյբ Միտրոնն է (զբաղվում է նավթի առևտրով), իսկ մյուսը՝ Նյու Յորքից նախկին կոնգրեսական Ջոն Մըրֆին, որը կաշառակերության մեղադրանքով 1981 թվին երեք տարով բանտարկվել է և վճարել 20 հազար դոլլարի չափով տուգանք: Այս երկուսն էլ հիմնել են «Ադրբեջանական ռազմնամիտությունների հաստատությունը», որի գրասենյակը գտնվում է Նյու Յորքում իրենց իսկ ղեկավարող «Արկո-Գլոբուս» ընկերության շենքում: Նախատեսվում է ծախսել մինչև 300 հազար դոլլար հասարակական լայն կապեր հաստատելու համար, 250 հազար դոլլար՝ Վաշինգտոնում գրասենյակ վարձելու և մեկ ու կես միլիոն դոլլար՝ անձնակազմի աշխատավարձի համար: Միտրոնն ու Մըրֆին յուրաքանչյուրը կստանան ամսական 125 հազար դոլլար:

Չնայած «Ուոլ Սթրիթ Ջորնըլի» թղթակցին չի հաջողվել հանդիպել երկուսից ոչ մեկին, Ջոն Վարգոն՝ նրանց իրավաբանն այնուամենայնիվ նշել է, որ նրանցից առաջինն ունի հոլանդական կապեր գործարար շրջաններից հսկայական նավթարդյունաբերողների, իսկ երկրորդը՝ Ֆեդերալ կառավարության տարբեր մարմինների ազդեցիկ անձնավորությունների հետ:

Հաղորդագրության մեջ նույնպես նշվում է, որ միջկառավարական օժանդակության վրա դրված արգելքի վերացման կողմնակիցների թվում են ինչպես Քլինթոնի վարչակազմը, այնպես էլ մի շարք գլխավոր նավթընկերություններ, որոնց թվում «Ամոկո Օյլը», «Յունոկալը», «Պենզոյլը» և «Էկսոնը»:

ԱՆԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Բուդյոնովսկում 7 հայ է զոհվել

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հունիսի 21–22-ին Ստավրոպոլում և Բուդյոնովսկում հուղարկավորել էին ահաբեկչության հայտնի գործողությունների զոհերին: Այդ օրը մարզի ամբողջ տարածքում իջեցվեցին Ռուսաստանի Դաշնության պետական դրոշները և սգո մեծ հանրահավաք տեղի ունեցավ: Այդ կապակցությամբ Ստավրոպոլի մարզ էր ժամանել պետական հանձնաժողովը՝ անվտանգության խորհրդի քարտուղար Օլեգ Լոբովի գլխավորությամբ: Բուդյոնովսկի քաղաքապետարանը գրանցել է 1710 մարդ՝ հիվանդանոցի այն պատանդներից, որոնք փաստորեն փրկվել են ահաբեկիչների հեռանալուց հետո: Շամիլ Բասաևի խմբի մեկնելուց հետո հիվանդանոցի շենքը արգելափակված էր, և սակրավորներն ականազերծում էին այն:

Այսուհետ, պետական հանձնաժողովն առայժմ արձանագրել է, որ ահաբեկչության գործողությունների պատճառով զոհվել է 126 մարդ, որից 16-ը միլիցիայի աշխատողներ են, 9-ը՝ զինվորականներ, իսկ մնացածը՝ խաղաղ բնակիչներ:

Մոսկովյան «Ռոսիյսկիյե վեստի» օրաթերթը հունիսի 23-ին տպագրել է զոհերի (126) անվանացանկը, որտեղ նշված են հայազգի անմեղ 7 զոհերի անունները. Բողդալյան Իրինա, Ղուկասյան Արթուր, Կարագուլով Ալեքսանդր, Մանուկյան Վյաչեսլավ, Տեր-Սահակով Ալեքսանդր, Տեր-Պողոսով Միքայել, Ասրեսյան Լևոն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մահափորձ Հոսնի Մուբարաքի դեմ

Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքի դեմ հունիսի 26-ին մահափորձ է ձեռնարկվել, երբ նա ժամանել է Եթովպիայի մայրաքաղաք Ադիս Աբեբա: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, Կահիրեի հեռուստատեսությունը, ընդհատելով հաղորդումները, հաղորդել է, որ օդանավակայանից ուղևորվելու ճանապարհին նախագահի ավտոմեքենան գնդակոծել են վեց անհայտ անձինք: «Մուբարաքի պահակախումբը պատասխան կրակ է բացել: Հարձակվողներից երկուսը սպանվել են, երրորդը վիրավորվել: Նախագահը և նրան ուղեկցող անձինք չեն տուժել», հաղորդել է հեռուստատեսությունը: Մահափորձից հետո Եգիպտոսի նախագահն անմիջապես վերադարձել է օդանավակայան և թռել Կահիրե: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Եւս 33 զոհ Կարաչիում

Անցած օրը 33 անուններով համալրվել է Պակիստանի խոշորագույն առևտրական և արդյունաբերական կենտրոն Կարաչիում մոլեգնած բռնության ալիքի զոհերի ցանկը: Հունիսի 26-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ում Իսլամաբադից ստացված հաղորդումների համաձայն, քաղաքի բնակիչները զոհվել են հարևան Հնդկաստանից գաղթած մահմեդականներին միավորող Մոհաջիրների ազգային շարժման կազմավորումների զինված հարձակումների հետևանքով: Պակիստանի վարչապետ Բենազիր Բհուտոն հայտարարել է, որ ծայրահեղականների գործունեությունն «աջակցություն է ստանում արտասահմանից»: Այս տարվա սկզբից ի վեր Կարաչիում միջհամայնքային կասաղի ընդհարումների զոհ է դարձել ավելի քան 600 մարդ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«Մաքրենք Դուման խարդախներից», հայտարարում են MMM-ի ավանդատուները

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ ԻՆՖ-ՊՐԵՍ: Չորեքշաբթի օրը, հունիսի 28-ին MMM ԲԸ-ի ավանդատուները ռուսաստանյան խորհրդարանի շենքին պալատի շենքի մոտ մտադիր են կանցկացնեն «Մաքրենք խարդախներից Պետդուման» կարգախոսով: Ինչպես ասվում է տարածված հայտարարության մեջ, ակցիայի մասնակիցները մտադիր են պահանջել «Սերգեյ Մավրոդիին և իրավապահ մարմինների կողմից բացահայտված այլ հանցագործներից զրկել պատգամավորական անձեռնմխելիությունից»:

ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐ

Սղիտակ մահը գալիս է Ռուսաստան

Այսպես է գտնում Ռուսաստանի Դաշնության ներքին գործերի նախարարության թմրադեղերի ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարող վարչության պետ, միլիցիայի գեներալ-մայոր Ալեքսանդր Սերգեևը:

Ըստ վիճակագրության համաձայն, հունիսի 26-ին ասել է գեներալը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հետ զրուցելիս, ռուսաստանցիների ավելի քան 10 տոկոսը ծանոթ է թմրամիջոցներին: Շուրջ մեկուկես միլիոն քաղաքացիներ այն օգտագործում են կանոնավորապես: Ըստ փորձագետների գնահատման, մինչև 2000 թվականը թմրամոլների թիվը կրկնակի կաճի: Անցյալ տարին թմրամաֆիայի ծաղկման տարի էր:

Առգրավված թմրադեղերի մինչև 48 տոկոսը, նշել է Ալեքսանդր Սերգեևը, Ռուսաստան է բերվում մերձավոր և հեռավոր արտասահմանից: Կակաչացողունը և կանեփը բերվում են Ուկրաինայից, Միջին Ասիայից, Մոլդովայից, Լիտվայից: Ափիոնը՝ Աֆղանստանից, Տաջիկստանից, Թուրքմենստանից, Վրաստանից, Ադրբեջանից: Կոկաինը՝ Կոլումբիայից, Պերուից, Բոլիվիայից, Վենեսուելայից, Ոսկե եռանկյունու երկրներից: Հերոինը՝ Կորեայից, Թուրքիայից: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուս-չինական փաստաթղթերի մեծ փաթեթ

Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության նախագահ Վ. Չեռնոմիրդինը և ՉԺՀ-ի պետխորհրդի վարչապետ Լի Պենը բանակցությունների ավարտին Մոսկվայում հունիսի 26-ին ստորագրել են համատեղ ռուս-չինական կոմյունիկե:

Ստորագրվել է նաև երկկողմ փաստաթղթերի մեծ փաթեթ, որոնք նպաստակաուղղված են տարբեր բնագավառներում համագործակցության զարգացմանը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Պաղեստինի ոստիկանությունը ձերբակալում է «Համասի» ակտիվիստներին

«Համաս» ընդդիմության իսլամական շարժման տասնյակ ակտիվիստներ ձերբակալության են ենթարկվել Գազայի հատվածում անցած գիշեր լույս հունիսի 26-ի առավոտյան Պաղեստինի ոստիկանության կողմից անցկացված լայնածավալ գործողության ընթացքում: Ըստ Իսրայելի ռադիոյի հաղորդման, ձերբակալվածների թվում են այս շարժման մի քանի ղեկավարներ, որոնք դեմ են հանդես եկել պաղեստինա-իսրայելական հաշտության բանակցություններին:

Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, վկայակոչելով քաղաքական դիտորդներին, Պաղեստինի ոստիկանության լայնածավալ գործողությունը անցկացվել է անմիջապես կիրակի օրը Գազայում տեղի ունեցած Յասեր Արաֆաթի և Իսրայելի արտաքին գործերի նախարար Շիմոն Պերեսի հանդիպումից հետո: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԵՐԱԶ

Eraz · Երազ

Տուրիստական ֆիրման

Հուլիսի 30-ին հնարավորություն է ընձեռում Ձեզ 7 օր հանգստանալ Եվրոպայի ամենագեղեցիկ և հեղինակավոր հանգստյան վայրերից մեկում Ռիմինիում (Իտալիա), որը գտնվում է Ադրիատիկ ծովի ափին:

ԵՐԵՎԱՆ-ՌԻՄԻՆԻ (Իտալիա)

3-4 աստղանի հյուրանոց, օրական երկու անգամ սնունդ, հիանալի սպասարկում և շրջագայություն՝

ՀՌՈՄ	2 օր
ՎԵՆԵՏԻԿ	1 օր
ՍԱՆ ՄԱՐԻՆՈ	1 օր
ԲՈԼՈՆԻԱ	1 օր

Ռիմինի և Բոլոնիա քաղաքներում Ձեզ սպասում են մեծածախ առևտրի կենտրոններ, որտեղ կարող եք ձեռք բերել ցանկացած ապրանք զեղչ գներով:

Շտապեցեք

Փաստաթղթերը անհրաժեշտ է ներկայացնել մինչև հուլիսի 8-ը:
Պայմանների ծանոթանալ՝ «Անի» հյուրանոց, 511 սենյակ, հեռ. 52-92-57, 59-45-11, «Էրեբունի» հյուրանոց, 1-ին մասնաշենք, 339 սենյակ, հեռ. 56-08-95

ԴԱՎԻԹ

ՓԱՅԱՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ

ֆիզիկական անձանցից ընդունում է ավանդներ հետևյալ տոկոսադրույքներով

Ժամկետը	դրամ	ԱՄՆ դոլլար
1 ամսով	2.5	1.5
3 ամսով	11.0	9.0
6 ամսով	25.0	20.0

■ նվազագույն ավանդի չափը

դրամով	500000.00
ԱՄՆ դոլլար	1000.00

■ «Դավիթ» բանկը երաշխավորում է Ձեր ավանդների ամբողջականությունը և հուսալիությունը:

Սպասում ենք Ձեզ հետևյալ հասցեով՝
Երևան, Հալաբյան 23, հեռ. 39-11-40, 35-89-46:

A STYLE

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է ՀՈՂԱՄԱՍ-ԱՅԳԻ 500 քմ տարածությամբ, Ջրաղբյուրի 2-րդ զանգվածում: Տեղեկությունների համար զանգահարել 58-18-41 հեռախոսահամարով:

AMV AGRO-TRADE

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է

ԹՈՒՐՔՆԵՐ ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ
ՊԼՈՎԴԻՎ
ԲՈՒՐԳԱՍ

ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ

Ընտանեկան և անհատական հանգիստ Սև ծովի ափին «Զոլոտիե պեսկի» աշխարհահռչակ լողափերում (14 օր, 490 ԱՄՆ$)

●

Հանգիստ Միջերկրական ծովում՝ Կիպրոս (Լառնակա) երկօրյա շրջագայություններով դեպի Եգիպտոս և Իսրայել (Երուսաղեմ)-(10 օր,590ԱՄՆ$)

Երևան, Սայաթ-Նովա փ., «Անի» հյուրանոց, 523, 530 ս. Հեռ.՝ 524-265, 594-523, 565-108

«Դարբերակոմ» հրատարակչության տպարան, Երևան 23, Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65. · Պատվեր 69149 · Պատվեր 1864 · Տպաքանակը՝ 7000 · Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 06. 1995 · Գինը՝ 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@